

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Kohti korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjausten päivitystä

KV-foorumin väliraportti

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2022:1

Kohti korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjausten päivitystä

KV-foorumien väliraportti

Opetus- ja kulttuuriministeriö Helsinki 2022

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö

CC BY 4.0

ISBN pdf: 978-952-263-782-6

ISSN pdf: 1799-0351

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2022

Kohti korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjausten päivitystä

KV-foorumin väliraportti

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu	2022:1	Teema	Tiede
Julkaisija	Opetus- ja kulttuuriministeriö		
Yhteisötekijä	Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen KV-foorumi		
Kieli	suomi	Sivumäärä	59

Tiivistelmä

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten asioiden foorumi (1.3.2020–31.12.2023) tehtävänä on seurata ja kehittää korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten linjausten toimeenpanoa ja toimintaympäristön muutosta huomioiden muut voimassaolevat, kansalliset ja kansainväliset, korkeakoulutuksen ja tutkimuksen linjaukset. Foorumin tehtävänä on myös korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämistä linjaavien kansallisten ja kansainvälisten asiakirjojen, raporttien ja suositusten toteutumisen seuranta ja toimintatapojen kehittäminen.

Väliraportissaan KV-foorumi nostaa esiin ajankohtaisia korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden kokonaisuuksia sekä teemoja sen neljä alatyöryhmää ovat työstäneet.

Väliraportti antaa syötteitä korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen toimenpiteisiin ja strategian uudistamisprosessiin.

Asiasanat korkeakoulupolitiikka, tiedepolitiikka, kansainvälinen yhteistyö, innovaatiotoiminta

ISBN PDF 978-952-263-782-6 **ISSN PDF** 1799-0351

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-782-6>

Mot en uppdatering av riktlinjerna för att främja internationaliseringen av högskoleutbildningen och forskningen. KV-forumets halvtidsrapport

Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2022:1	Tema	Forskning
Utgivare	Undervisnings- och kulturministeriet	
Utarbetad av	Forum för internationella frågor om högskoleutbildning och forskning (KV-forumet)	
Språk	Sidantal	59

Referat

Forumet för internationella frågor om högskoleutbildning och forskning (1.3.2020–31.12.2023) som tillsatts av undervisnings- och kulturministeriet har till uppgift att följa upp och utveckla genomförandet av de internationella riktlinjerna för högskoleutbildning och forskning och ändringarna i omvärlden med beaktande av övriga gällande, nationella och internationella riktlinjer för högskoleutbildning och forskning. Forumet har också till uppgift att följa upp genomförandet av nationella och internationella dokument, rapporter och rekommendationer som syftar till att främja internationaliseringen av högskoleutbildningen och forskningen samt att utveckla verksamhetsätten.

I sin halvtidsrapport lyfter forumet fram aktuella helheter inom högskoleutbildningen och forskningen samt teman som har utarbetats av dess fyra underarbetsgrupper.

Halvtidsrapporten erbjuder förslag till åtgärder för att främja internationaliseringen av högskoleutbildningen och forskningen och till processen för att reformera strategin.

Nyckelord utbildning, forskning, vetenskap, högskolor, universitet, yrkeshögskolor, internationalisering, kunnande

ISBN PDF	978-952-263-782-6	ISSN PDF	1799-0351
-----------------	-------------------	-----------------	-----------

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-782-6>

Updating the International Policies for Higher Education and Research. Interim report by the Forum for International Policies

Publications of the Ministry of Education and Culture, Finland 2022:1	Subject	Research
--	----------------	----------

Publisher	Ministry of Education and Culture
------------------	-----------------------------------

Group author	The Forum for International Policies in Higher Education and Research
---------------------	---

Language	Finnish	Pages	59
-----------------	---------	--------------	----

Abstract

The Forum for International Policies in Higher Education and Research (1.3.2020–31.12.2023), appointed by the Ministry of Education and Culture is responsible for monitoring and developing the implementation of international policies for higher education and research and changes in the operating environment, taking into account other existing, national and international policies for higher education and research. It also monitors the implementation of national and international documents, reports and recommendations and develops practices that outline the promotion of a more international dimension in Finnish higher education and research.

In its interim report, the Forum raises topical themes related to bringing more international scope to higher education and research. The Forum's four sub-groups have worked on the themes.

The interim report provides inputs for measures to promote a more international approach in higher education and research and for the process to renew the strategy.

Keywords	education, research, science, higher education institutions, universities, universities of applied sciences, internationalisation, knowledge and competence
-----------------	---

ISBN PDF	978-952-263-782-6	ISSN PDF	1799-0351
-----------------	-------------------	-----------------	-----------

URN address	https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-782-6
--------------------	---

Sisältö

1	Johdanto	8
2	Kansainvälisyyden edistämisen seuranta	10
3	KV-foorumin alatyöryhmien toiminta	12
	3.1 Alaryhmien mandaatti.....	12
	3.2 Aidosti kansainvälinen korkeakoulu yhteisö	12
	3.3 Maakuva.....	14
	3.4 Osaamisen vienti.....	16
	3.5 Globaalivastuullinen rahoitusohjelma.....	19
4	Team Finland Knowledge -verkoston viestejä kansainvälisyyden edistämiseen..	24
	4.1 Team Finland Knowledge -verkosto korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen tukena.....	24
	4.2 Kaakkois-Aasian mahdollisuuksien hyödyntäminen vaatii pitkäjänteisyyttä	25
	4.3 Kiina mukana osaajien houkuttelukilvassa	27
	4.4 Venäjällä yhteistyö Suomen kanssa kiinnostaa	28
	4.5 Suomalainen koulutusosaaminen on Intiassa tunnettua, mutta ei suosittua	29
	4.6 Persianlahden yhteistyöneuvoston (GCC) alue: Houkuttelua järeillä toimilla	31
	4.7 Yhdysvallat: Maailman jakautuminen teknologiaperusteisesti	33
	4.8 Latinalainen Amerikka: Kokoaan suurempi Suomi Latinalaisessa Amerikassa	34
	4.9 Eteläinen Afrikka: Onko Suomi osa yhteistä ratkaisua?	36
5	Kohti korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisen toiminnan linjausten uudistamista	38
	5.1 Tilannekuva: korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden vahvistamisen kansainvälinen maisema	38
	5.2 Kansallisesta korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden vahvistamisesta	39
	5.3 Eurooppalaiset ohjelmat kansainvälisyyden tukena	44
	5.4 Pohjoismainen yhteistyö	45
	5.5 Kansainvälinen keskustelu kansainvälisen yhteistyön arvoista ja periaatteista.....	46
	5.6 Tiedediplomatia.....	48
	5.7 Tunnistettuja kansainvälisyyden edistämisen näkökulmia.....	48

6 Uudistamisen prosessi	50
Liitteet	51
Liite 1. KV-foorumin kokoonpano ja alaryhmät	51
Liite 2. KV-foorumin alaryhmät	57
Lähteitä ja materiaalia	58

1 Johdanto

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen tavoitteena on kokoaan suurempi Suomi Euroopassa ja maailmassa sekä osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi.

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjaukset 2017-2025¹ edistävät näitä tavoitteita. Linjauksissa tavoitteeksi asetettiin suomalaisen korkeakoulutuksen ja tutkimuksen laadun vahvistaminen ja globaalisti tunnustetun edelläkävijäaseman saavuttaminen vuoteen 2025 mennessä. Linjausten toimeenpano-ohjelma sisältää yksityiskohtaisia toimia² tavoitteiden saavuttamiseksi. Linjausten edistäminen toteutuu kuitenkin pitkälti osana muita korkeakoulu- ja tiedepoliittisia linjauksia, ja useat toimet on sidottu muiden kansallisten politiikkatoimien tai ohjelmien alle, kuten korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 -ohjelmaan, Talent Boost -ohjelmaan, TKI-tiekarttaan ja Lippulaiva-ohjelmaan. Linjausten toimenpiteitä edistetään myös korkeakoulujen ohjauksen ja sopimusten kautta muun muassa korkeakoulujen strategiarahoituksen kansainvälisyysohjelman kautta.

Linjausten toimeenpano-ohjelman mukaisesti opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten asioiden foorumin ajalle 1.3.2020–31.12.2023. Asetettu KV-foorumi jatkaa KV-foorumin ensimmäisen kauden 1.1.2018–31.12.2019 työtä. Foorumin tehtävänä on seurata ja kehittää korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten linjausten toimeenpanoa ja toimintaympäristön muutosta huomioiden muut voimassaolevat, kansalliset ja kansainväliset, korkeakoulutuksen ja tutkimuksen linjaukset. Foorumin tehtävänä on myös korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämistä linjaavien kansallisten ja kansainvälisten asiakirjojen, raporttien ja suositusten toteutumisen seuranta ja toimintatapojen kehittäminen.

KV-foorumi on verkostojen verkosto ja sen jäsenet taustaverkostoineen ja organisaatioineen on kuvattu liitteessä 1. Foorumi toimii digitaalisen alustan ja tilaisuuksien kokonaisuutena. Tämä mahdollistaa laajan kansallisen osallistumisen sekä vertaisoppimisen ja hyvien käytänteiden jakamisen kansainvälisessä toiminnassa.

1 Yhteistyössä maailman parasta. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjaukset 2017–2025. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-457-3>

2 [KV-linjaukset, toimeenpano-ohjelma](#)

Ensimmäisen kauden foorumi esitti loppuraportissaan³ 17 suositusta kansainvälisyyden linjausten edistämiseksi. Näistä toisen kauden foorumi on valinnut neljä teema-aluetta, jotka muodostavat sen alatyöryhmien rakenteen: aidosti kansainvälinen korkeakouluyhteisö, maakuvatyö, osaamisen vienti ja globaalivastuullinen rahoitusohjelma.

Foorumin puheenjohtajana on toiminut rehtori Jukka Kola UNIFI ry:n edustajana ja varapuheenjohtajana vararehtori Henrika Franck ARENE ry:n edustajana.

Foorumi aloitti toisen kautensa lähes samaan aikaan, kun koronavirus alkoi levitä Suomessa keväällä 2020. Pandemian vuoksi foorumi on toiminut virtuaalisesti. Se on kokoonnut neljä kertaa koko foorumin yhteiskokouksiin, joiden lisäksi alatyöryhmät ovat kokoontuneet useita kertoja itsenäisesti.

Foorumi toteutti kesällä 2021 verkkokyselyn kansainvälisyyden edistämisen linjausten edistymisestä, prioriteeteista ja globaalin toimintaympäristön muutosten aiheuttamista kehittämistarpeista. Lisäksi foorumi on järjestänyt kaksi verkkoseminaaria. Kesäkuussa 2021 järjestetyssä kesäseminaarissa keskityttiin erityisesti kotikansainvälisyyden ja inklusion teemoihin ja joulukuussa 2021 järjestetyssä talviseminaarissa summattiin foorumin tähänastista työtä sekä koostettiin syötteitä tulevaan tarkastelemalla kansallisten korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyslinjausten ja -strategioiden tilaa verrokkimaissa.

Tässä väliraportissa kuvataan foorumin työskentelyä erityisesti sen alatyöryhmien toiminnan kautta sekä esitellään ryhmien syötteet lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpiteiksi korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden kehittämiseksi. Lisäksi väliraportissa kuvataan tilannetta, joka vaatii kansainvälisyyden edistämisen linjausten uudistamista, jopa yhteistä strategiaa kansainvälisyyden edistämisen tueksi.

3 Yhteistyössä mailman parasta: Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjausten 2017-2025 seuranta ja kehittäminen.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-709-3>

2 Kansainvälisyyden edistämisen seuranta

KV-foorumin työssä on seurattu linjausten toimeenpanoa erityisesti toimintaympäristömuutosten (mm. inklusion teema, Kiina, globaalit ja kansalliset rahoitusmahdollisuudet) ja kansallisten politiikkatoimien näkökulmasta (kuten korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelma, korkeakorkeakoulujen strategisen rahoituksen kansainvälisyysohjelma).

Kesällä 2021 toteutetun linjausten seurannan verkkokyselyn tuloksia käsiteltiin syksyn 2021 ensimmäisessä foorumin kokouksessa. Kyselyn tulosten perusteella voi todeta, että 2017 linjausten tavoitteet eivät olleet toteutuneet toivotusti. Parhaiten tavoitteista nähtiin toteutuneen väitteet ”Suomessa on laadukkaat ja globaalisti innostavimmat korkeakoulutuksen ja tutkimuksen ympäristöt” ja ”Suomi tarjoaa osaamiseen, tutkimukseen ja yritys yhteistyöhön perustuvia ratkaisuja yhteisiin visaisiin haasteisiin”. Toimenpiteistä vain konkreettisin toimenpide, eli Team Finland Knowledge -verkoston perustaminen, nähtiin toteutuneen.

Korkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön tulossopimusprosessissa seurataan korkeakoulukohtaisesti erilaisia kansainvälisyyden edistämiseen liittyviä indikaattoreita. Ensimmäisen kauden KV-foorumi esitti loppuraportissaan muutamia korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistymisen tavoitteita, jotka tulisi saavuttaa vuoteen 2025 mennessä. Nämä liittyivät erityisesti kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden työllistymiseen ja kansainväliseen henkilökuntaa, kansainvälisyysosaamiseen sekä globaaliin vastuuseen ja kestäväan kehitykseen.

Aloittaneiden kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden määrää ja sen kolminkertaistamista sekä kansainvälisten opiskelijoiden Suomeen työllistymistä (75%) seurataan ja edistetään osana korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman toimenpideohjelmaa⁴.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja korkeakoulujen välisiin sopimukseen on tuotu erillinen kansainvälisyysohjelma, jota rahoitetaan korkeakoulujen strategiarahoituksella. Ohjelman erillistoimenpiteiden yhteydessä on sovittu myös toimenpideohjelma- ja seuranta-indikaattoreista, joiden avulla aloitteiden etenemistä ja niiden vaikuttavuutta voidaan seurata.

4 <https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM049:00/2021>

Vipunen on opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen yhteistyössä toteuttama opetushallinnon tilastopalvelu. Kansainvälisyyden tilastoja löytyy mm. opiskelijoista, tutkinnoista, julkaisuista, henkilöstöstä, tutkimus- ja kehitystyöstä.⁵

5 <https://okm.fi/korkeakoulu-ja-tutkimustilastot>

3 KV-foorumin alatyöryhmien toiminta

3.1 Alaryhmien mandaatti

KV-foorumin toisen kauden ensimmäisessä kokouksessa huhtikuussa 2020 foorumi jakautui valittuihin teemallisiin alaryhmiin; aidosti kansainvälinen korkeakoulu yhteisö, maakuva, osaamisen vieni ja globaalivastuullinen rahoitusohjelma. Seuraavassa raportoidaan näiden neljän alaryhmän pohdintaa ja syötteitä kv-linjausten kehittämiseen.

3.2 Aidosti kansainvälinen korkeakoulu yhteisö

3.2.1 Toiminta

Aidosti kansainvälinen korkeakoulu yhteisö -alaryhmän tehtävänä oli laatia ehdotus

- tutkimuksen kansainvälisyyden ja tutkijoiden (ml. tohtorikoulutettavat) kansainvälistymismahdollisuuksista sekä kv-osaamisen vahvistamisesta
- korkeakoulutuksen kansainvälisyyden, opiskelijoiden kansainvälistymismahdollisuuksien ja kv-osaamisen vahvistamisesta
- opetushenkilöstön ja korkeakoulujen sekä tutkimuslaitosten muun henkilöstön kansainvälisyyden ja kv-osaamisen vahvistamisesta

KV-foorumin toimikauden puoliväliin mennessä alaryhmä on lisännyt ymmärrystä ja tietoisuutta organisaatioiden moninaisuudesta ja inklusiivisesta toimintakulttuurista, syrjinnästä ja rasismista korkeakoulutuksessa ja tutkimuksessa.

Ryhmän työskentely keskittyi KV-foorumin ensimmäisen kauden suositusten ja nostojen pohjalta erityisesti korkeakoulu yhteisöjen henkilöstönäkökulmaan (opettajat, tutkijat ja muu henkilökunta). Työskentely pohjautui eri kehittäjäryhmissä tehtyyn työhön, alatyöryhmän temaattisiin työpajoihin ja asiantuntijasparraajien alustuksiin sekä kv-linjauksia koskevan verkkokyselyn palautetietoon. Ryhmä päätti rajata tarkasteluista pääsääntöisesti pois opiskelijoiden kansainvälisyysnäkökulman, koska Opetushallituksella ja Kansallisella koulutuksen arviointikeskuksella Karvillä on meneillään hankkeita korkeakouluopiskelijoiden kansainvälisyysosaamisen kehittämiseksi. Opiskelijanäkökulma on kuitenkin huomioitu ryhmän työssä kokonaisvaltaisen liikkuvuuden suositusten kehittämisessä.

3.2.2 Syötteet

Lyhyen aikavälin toimenpiteet

- Hyödynnetään henkilöstön kv-osaamisen kompetenssikuvausta korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten henkilöstön kv-osaamisen tunnistamiseen ja vahvistamiseen. Kv-osaamisen kompetenssikuvaus auttaa tunnistamaan, sanoittamaan ja arvioimaan kansainvälisyysosaamista laajana ja moniulotteisena kokonaisuutena, jossa osaamisen kärjet, painopisteet ja kehittämiskohteet vaihtelevat henkilön ja/tai tiimin tehtävien mukaisesti. Kompetenssikuvaus on itsearviointia tukeva työkalu, jota voidaan hyödyntää kehityskeskusteluissa, tiimikeskusteluissa ja henkilöstöstrategian työstämisessä.
- Rakennetaan tietoista ja aitoa organisaatioiden moninaisuutta ja inklusiivista toimintakulttuuria osaksi kaikkien korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten toimintaa. Vahvistetaan tietoisuutta syrjinnästä ja rasismista sekä puututaan systemaattisesti syrjivään tai/ja rasistiseen toimintaan. Moninaisuuden ja inklusiivisuuden tulee näkyä organisaatioiden toimintasuunnitelmissa, arjen työssä ja toiminnan arvioinnissa yhtenä keskeisenä elementtinä. Arviointiin laaditaan yhteinen kehikko, jota kaikki toimijat voivat hyödyntää.
- Otetaan käyttöön monikielinen toimintakulttuuri, jossa avoimesti ja selkeästi sovitaan työskentelyn kielestä. Monikielisessä toimintakulttuurissa sallitaan ja kannustetaan eri kielten käyttöön yhteisissä tilanteissa ja yhteistyössä, mahdollistetaan tulkkauksen ja kääntämisen käyttäminen eri suuntiin sekä tuetaan ymmärrystä selkein ja eri kielisin viestein.
- Rakennetaan suunnitelmallisesti monimuotoista kansainvälistä liikkuvuutta niin, että kokonaisuuteen kuuluvat virtuaalinen, fyysinen ja hybridiliikkuvuus, ja että se koskee sekä opiskelijoita, opettajia että tutkijoita ja muita asiantuntijoita. Rakennetaan eri kehittämistoimenpiteitä ja TKI-työkaluja hyödyntäen virtuaalinen ja hybridiyhteistyö osaksi mahdollisimman monen toimijan työtä niin, että organisaatiosta tulee aidosti kansainvälinen.

Pitkän aikavälin toimenpiteet

- Kehitetään ja sisällytetään aitoa kansainvälisyyttä rakentava ja kuvaava mittaristo ja seuranta osaksi korkeakoulujen ohjaus- ja sopimuskäytänteitä.
- Integroidaan mittaristoa ja seurantatyökaluja hyödyntäen aidon kansainvälisyyden kokonaisvaltainen tarkastelu systemaattiseksi osaksi korkeakoulujen ja OKM:n sopimusneuvotteluita. Sisällytetään selkeä tavoiteasetanta, ohjaus ja arviointi osaksi neuvottelukehystä.

3.3 Maakuva

3.3.1 Toiminta

Maakuva -alaryhmän tehtävänä oli laatia

- ehdotus korkeakoulutus-, tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kytkemisestä Suomen maakuvaviestintään
- ehdotus eettisen toiminnan periaatteiksi (code of conduct) tasa-arvo-, saavutettavuus- ja inklusionäkökulmien huomioimiseksi korkeakoulu- ja tutkimusyhteistyössä sekä liiketoiminnassa
- ehdotus Suomi alumnit -toiminnan käynnistämiseksi yhteistyössä eri toimijoiden kesken sekä ehdotus korkeakoulujen kv-alumnityötä tekevien kansallisen verkoston kokoamiseksi ja hyvien käytänteiden jakamiseksi

KV-foorumin toimikauden puoliväliin mennessä alaryhmä on lisännyt ymmärrystä maakuvatyöstä ja sen kytkeytymisestä korkeakoulujen ja tutkimuksen kansainvälistymiseen sekä tuonut yhteen eri kansallisten toimijoiden, työryhmien ja verkostojen työtä maakuvan saralla. Samaan aikaan laajassa yhteistyössä kehitetty Future is made in/with Finland -webinaarisarja⁶ konkretisoi maakuvatyön yhdessä tekemisen mahdollisuuksia. Alaryhmä on käynnistänyt kansallisen Code of conduct -työn eettisten periaatteiden luomiseksi korkeakoulujen ja tutkimuksen käyttöön.

Alaryhmän työ kytkeytyi tiiviisti kansallisen tason yhteistyöhön Suomen maakuvan kehittämiseksi. Maakuvatyö on strategista vaikuttamis-, markkinointi- ja viestintätyötä. Käytännössä maakuvaa rakentavat kaikki, jotka vaikuttavat suoraan tai välillisesti Suomen maineeseen. Tavoitteellisella maakuvatyöllä pyritään muokkaamaan kohderyhmien mielikuvia, erottumaan kilpailijoista ja lopulta vaikuttamaan päätöksentekoon.

Suomen yleistä maakuvatyötä ohjaa ja linjaa pääministerin nimittämä Finland Promotion Board (FPB)⁷. Keskeinen kansallinen toimija on myös #FinlandWorks-koordinaatioryhmä, jossa ministeriöt ja virastot (TEM, OKM, UM, Business Finland, TE-hallinto, Opetushallitus, Suomen Akatemia) yhdessä kehittävät maakuvaviestintää kansainvälisten osaajien houkuttelemiseksi Suomeen. Tässä laajapohjaisessa koordinaatioryhmässä on hyödynnetty myös KV-foorumin ja sen maakuva-alaryhmän keskusteluiden antia. Jatkossa myös korkeakoulut ja tutkimusorganisaatiot ovat aktiivisesti mukana #FinlandWorks-yhteistyön vuosisuunnittelussa.

6 <https://www.studyinfinland.fi/future-is-made-in-finland-2021>

7 <https://um.fi/finland-promotion-board>

Erilaiset kansainvälisten opiskelijoiden houkuttelutoimet lisääntyvät Suomessa tulevina vuosina, kun eri toimijat yhdessä tavoittelevat Koulutus- ja työperäisen maahanmuuton tiekartan 2035⁸ tavoitteita. Eettisen toiminnan periaatteet eli code of conduct tasa-arvo-, saavutettavuus- ja inklusionäkökulmien huomioimiseksi korkeakoulu- ja tutkimus-yhteistyössä ovat keskeinen osa maakuvatyötä ja kansainvälisten osaajien houkuttelua, jonka vuoksi alaryhmä keskittyi erityisesti niiden pohdintaan. Ryhmä teetti kesällä 2021 benchmark-kartoituksen, jossa tarkasteltiin Uuden-Seelannin, Hollannin ja Ruotsin vastavia periaatteita. Kartoituksen mukaan Uusi-Seelanti ja Hollanti asettavat sitovia ehtoja kansainvälisiä opiskelijoita ottaville korkeakouluilleen, kun taas Ruotsissa valta ja vastuu on jätetty korkeakouluille.

Benchmark-kartoituksen lisäksi ryhmä keskusteli Uuden-Seelannin mallista tutkija Pii-Tuulia Nikulan kanssa, joka on työskennellyt maassa pitkään ja keskittynyt tutkimuksessaan juuri näihin teemoihin. Nikulan pääviesti oli, että on hyvä lähteä liikkeelle yleisestä suosituksesta, johon eri osapuolet voivat varmasti sitoutua. Myöhemmin suositusta voidaan tarkentaa kohti tarkempaa linjausta tai säännöstöä tarpeen mukaan. Uudessa-Seelannissa code of conduct -työtä on koordinoanut opetusministeriö.

Eettiset periaatteet luovat yhdenmukaisia ja läpinäkyviä toimintatapoja, jotka synnyttävät luottamusta opiskelijoiksi hakeutuvissa. Ne auttavat myös estämään mahdollisia väärinkäytöksiä.

3.3.2 Syötteen

Lyhyen aikavälin toimenpiteet

Maakuvatyö ja osaajien houkuttelu:

- Varmistetaan, että osaajien houkuttelun #FinlandWorks-maakuvatyö kohdennetaan ja skaalataan vastaamaan korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman sekä koulutus- ja työperäisen maahanmuuton tiekartan tavoitteisiin.

8 <https://tem.fi/-/hallituksen-tiekartta-kokoaa-toimet-koulutus-ja-tyoperustaisen-maahanmuuton-lisaamiseksi>

Code of conduct -toimintatapaperiaatteet:

- Perustetaan OKM:n puheenjohtama ryhmä code of conductin eli toimintatapaperiaatteiden valmistelemiseksi, jossa hyödynnetään alaryhmän keräämää taustatietoa.
- Määritellään kansallisen tason code of conduct -toimintatapaperiaatteiden laajuus ja tarkkuus: mistä linjataan kansallisella tasolla ja mistä korkeakoulujen tai tiedelaitosten omissa periaatteissa.
- Kartoitetaan korkeakoulujen ja tiedelaitosten omat code of conduct -toimintatapaperiaatteet ja hyödynnetään niitä kansallisten periaatteiden laadinnassa.

Pitkän aikavälin toimenpiteet:

- Kehitetään korkeakoulutuksen ja tutkimuksen maakuviön hallintoa ja operatiivista resursointia sekä poikkihallinnollista yhteistyötä.

3.4 Osaamisen vienti

3.4.1 Toiminta

Osaamisen vienti -alaryhmän tehtävänä oli laatia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ehdotus siitä, miten, millä prosesseilla ja minkä tahojen toimesta osaamisen vientiä edistetään kansallisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Koulutusviennin tiekartassa tavoitteeksi on asetettu, että koulutusviennin arvo kasvaa Suomen taloudessa 1 miljardiin euroon vuoteen 2030 mennessä⁹.

Alaryhmän työ tuotti runsaasti tietoa, jota voidaan hyödyntää jatkossa osaamisen viennin kehittämisessä. Korkeakoulut ovat valmiita yhteistyöhön, vaikka oman osaamisen viennin toimintaa halutaan kehittää. Osaamisen viennin torin ideaa toivotaan kehitettävän eteenpäin.

Alaryhmän työ perustui vahvasti sen syksyllä 2020 tekemään kattavaan kyselyyn kaikille yliopistoille, ammattikorkeakouluille ja tutkimuslaitoksille. Kyselyyn vastasi tutkimuslaitoksista kaksi, ammattikorkeakouluista 12 ja yliopistoista 11. Kyselyn keskeisenä tuloksena voidaan pitää sitä, että osaamisen vienti kaikessa moninaisuudessaan on mainittu lähes kaikkien korkeakoulujen strategioissa ja korkeakoulukentällä on vahva tahtotila kehittää osaamisen viennin tuotteitaan, joista vahvimpana pidetään kansainvälistä

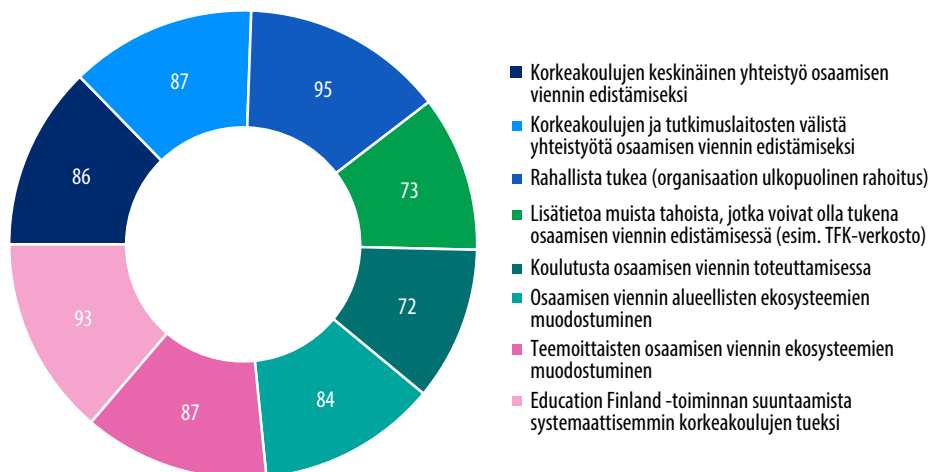
9 <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/koulutusviennin-tiekartta-2020-2023>

tutkintokoulutusta. Kyselyn tuloksista käy myös ilmi vahva tahtotila korkeakoulujen keskinäiseen yhteistyöhön ja halu kasvattaa myös yritys yhteistyötä. Osaamisen viennin suurimpana esteenä pidetään kyselyn tulosten perusteella (riski)rahoituksen puutetta.

Isoin painoarvo (TOP 3):

1. Rahallinen tuki (organisaation ulkopuolinen rahoitus, summapisteet 95)
2. Education Finland -toiminnan suuntaaminen systemaattisemmin korkeakoulujen tueksi (summapisteet 93)
3. jaettu sija: Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyö; Teemoittaisten osaamisen viennin ekosysteemit (summapisteet 87)

Kuvio 1. Osaamisen viennin alaryhmän kysely korkeakouluille ja tutkimuslaitoksille.

Alaryhmän toiminnan taustalla on perusajatus, että osaamisen viennin edistäminen tuottaa tutkimuksesta ja koulutuksesta menestyksellistä liiketoimintaa, joka lisää korkeakoulujen resursseja, sekä vahvistaa Suomen roolia maailman oppimisen kriisin ratkaisussa.

Alaryhmä käytti työskentelyssään yläkäsitteenä osaamisen vientiä (engl. Global Educational Services), jolla tarkoitetaan yleisesti koulutuksen ja osaamisen kansainvälistä liiketoimintaa. Tämän yläkäsitteen ryhmä jakaa kolmeen alakäsitteeseen:

- Koulutusvienti: kansainvälinen tutkintokoulutus sekä koulutusjärjestelmiin, koulutuksen sisältöihin, pedagogiikkaan ja eri teemojen asiantuntijatyöhön keskittyvä liiketoiminta.

- Tutkimus- tai asiantuntijayhteistyö ja -vienti: asiantuntijatyö ja tutkijoiden tekemä yhteistyö, jonka tarkoituksena on ensisijaisesti yhteisten tutkimushankkeiden rahoituksen hankinta, josta voi jalostua erilaisia osaamisen viennin tuotteita.
- Kansainvälinen koulutusliiketoiminta: asiantuntijatyö, joka käsittää erilaiset vierailut, lisenssituotteet, capacity building -hankkeet, sekä kokeilevan ja soveltavan liiketoiminnan.

3.4.2 Syötteen

Lyhyen aikavälin toimenpiteet

- Vahvistetaan osaamisen viennin kehittämiseksi ekosysteemejä, joissa korkeakoulu ja niiden kansainväliset alumnit, tutkimuslaitokset, arvovaltapalvelutoimijat, ministeriöt, Business Finland ja Education Finland toimivat aiempaa tiiviimmässä yhteistyössä. Määritellään eri toimijoiden roolit ja tunnustetaan yhteistyösuhteet ja -mahdollisuudet. Kytetään ekosysteemit tiiviimmin maakuvatyöhön ja Talent Boost -toimintaan.
- Tunnustetaan, että korkeakoulujen keskeisin osaamisen viennin tuote on maksulliset vieraskieliset tutkinto-ohjelmat. Luodaan mahdollisuuksia niiden kehittämiseen edelleen ja poistetaan esteitä niiden liiketoiminnallisille mahdollisuuksille.
- Hyödynnetään Koulutusviennin tiekarttaa ja Education Finland -ohjelmaa¹⁰ sekä päivitetään ne toimijoiden välisessä yhteistyössä kattamaan vahvemmin myös tutkimustoiminnan ja huomioimaan em. ekosysteemien eri toimijoiden tehtävät ja roolit osaamisen viennissä.
- Varmistetaan, että korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kansainvälisyyden kehittämisen tavoitteissa huomioidaan myös osaamisen viennin tavoitteet ja toimet.
- Varmistetaan, että suomalaiset korkeakoulut ja tutkimuslaitokset nostavat osaamisen viennin palvelut ja keskeiset referenssit selkeämmin osaksi organisaationsa kansainvälistä viestintää.

¹⁰ Education Finland – Koulutusviennin ohjelma.
<https://www.educationfinland.fi/education-finland-koulutusviennin-ohjelma>

Pitkän aikavälin toimenpiteet

- Osaamisen viennin yhteistyöalustan tai ”torin” perustaminen, jolta eri osapuolet voivat käydä etsimässä partnereita, sekä nähdä, minkälaisia tarjouspyyntöjä ja mahdollisuuksia on tarjolla.
- Huomioidaan osaamisen vienti korkeakoulujen ohjaus- ja sopimuskäytänteissä.

3.5 Globaalivastuullinen rahoitusohjelma

3.5.1 Toiminta

Gloaalivastuullisen rahoitusohjelman -alaryhmän tehtävänä oli laatia ehdotus mahdolliselle rahoitusohjelmalle asetettavista tavoitteista:

- Mihin kaikkiin tarpeisiin ohjelmalla pyritään vastaamaan
- Mitkä eri komponentit ohjelmaan tarvitaan tavoitteisiin pääsemiseksi
- Miten ohjelman suunnittelu, toteutus ja rahoitus järjestetään

Alaryhmän toimeksiannon puolivälissä KV-foorumilla on selkeä käsitys akateemiseen globaalin etelän yhteistyöhön suunnatun rahoituksen tilanteesta ja kehittämistarpeista. Alaryhmä on luonut myös suuntaviivat kansallisen, poikkihallinnollisen yhteistyön kehittämiseksi ja esittää konkreettisia hyviä käytänteitä hyödynnettäväksi ohjelmasuunnittelussa.

Lähtökohtana alaryhmän työlle oli kv-linjausten tavoite, jonka mukaan ”Suomella on globaalisti tunnustettu edelläkävijäasema v. 2025 mennessä”. Globaali tunnustus edellyttää aidosti globaalia kumppanuutta. Useihin vertaismaihin verrattuna Suomi jää vielä takamatkalle. Suomalainen korkeakoulu- ja tutkimussektori on määrittänyt ja toimeenpanee kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjelmia¹¹, mutta yhteistyö globaalin etelän kumppanien kanssa on vähäistä, vaikka se onkin edellytys parhaan mahdollisen globaaleja haasteita koskevan tiedon ja vaikuttavuuden tuottamiseksi. Suomelta puuttuu kunnianhimoinen suunnitelma globaalin etelän kumppanuuksien edistämiseksi. Alaryhmän toteuttaman kartoituksen mukaan Suomen rahoituskenttä on sirpaleinen: olemassa olevat instrumentit ovat rahoitukseltaan riittämättömiä, toisistaan erillisiä ja pääosin sidottuja tiettyjen hallinnonalojen poliittisiin linjauksiin (kuvi 2).

11 Arene (2020) [Ammattikorkeakoulujen kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjelma](#)
Unifi (2020) [Unifin kestävän kehityksen ja vastuullisuuden teesit](#)

Kuvio 2. Suomen globaalivastuun ja kehitystoiminnan rahoituskenttä on sirpaleinen: olemassa olevat instrumentit ovat rahoitukseltaan riittämättömiä, toisistaan erillisiä ja pääosin sidottuja tiettyjen hallinnonalojen poliittisiin linjauksiin. Kuvio: Johanna Kivimäki, UniPID

Alaryhmän työn mukaan globaalivastuullisen rahoitusohjelman perusajatuksena on edistää Agenda 2030:n tavoitteita ja tukea suomalaista korkeakoulutus-, tutkimus-, innovaatio- ja kapasiteetin vahvistamisyhteistyötä globaalivastuun kumppanien kanssa sekä näihin liittyvää liikkuvuutta. Ohjelma on maantieteellisesti rajattu yhteistyöhön matalan ja keskitulon maiden kanssa, joihin termillä globaalivastuun tässä yhteydessä viitataan. Ohjelma parantaa olemassa olevan rahoituksen ja tukitoimien hyödyntämistä kokoamalla ja kehittämällä Suomen sirpaleista rahoituskenttää sekä vahvistamalla kansallista yhteistyötä eri toimijoiden ja instrumenttien välillä, tukien myös EU-, multilateraalivastuun ja muun kansainvälisen rahoituksen saamista. Ohjelmakokonaisuutta täydennetään luomalla identifioituihin tuen tarpeisiin vastaava rahoitusinstrumentti.

Alaryhmän työn keskeisimmät tulokset:

1. Olemassa olevan akateemisen globaalivastuun yhteistyön kansallisen rahoituksen kartoitus
2. Rahoitusvälineiden kehitystarpeiden kartoitus alaryhmässä

3. Vertaismaiden rahoituksen hyvien käytänteiden analyysi¹²

Alaryhmän mukaan vaikuttavuutta saavutetaan erityisesti pitkäaikaisissa kumppanuuk-
sissa, jotka tekevät moninaista yhteistyötä eri toimintoja yhdistellen. Taulukossa 1 eritel-
lään alaryhmän määrittämiä olemassa olevan rahoituksen kehittämistarpeita ja vastaavia
vertaisanalyysissa identifioituja globaalien etelän yhteistyön rahoituksen hyviä käytäntöjä,
joita voidaan hyödyntää ohjelmasuunnittelussa.

Taulukko 1. Olemassa olevan rahoituksen kehittämistarpeet ja vertaisanalyysin hyvät käytännöt

	Alaryhmän identifioimat tarpeet	Vertaisanalyysin hyvät käytännöt
Kansallinen yhteistyö ja sitoumus	<p>Relevanttien toimijoiden vahvempi sitoutuminen</p> <p>Instrumenttien täydentävyys ja parempi hyödyntäminen, tiedon kokoaminen ja saatavuus</p> <p>Rahoituksen kytkeminen EU-, multilateraaliin ja muuhun kv-rahoitukseen</p>	<p>Politiikkakoherenssi ja kansallinen rahoitusyhteistyö: kansainvälistymis- ja kehityspoliittisten tavoitteiden integroiminen yhteisen ohjelman alle</p> <p>Alustetaan tietä isompien rahoitusten hakemiselle, esim. EU tai Maailmanpankki</p>
Maantieteellinen ja temaattinen fokus	<p>Rajatut kumppanimaat ja vaikuttavuus ko. maissa vs. ilmiö- ja kumppanuuslähtöisyys ja vaikuttava kumppanuus</p>	<p>Kumppanimaiden ja teemojen joustava valinta olemassa olevaan yhteistyöhön perustuen</p>
Rahoituksen laajuus ja tukimuodot	<p>Riittävä, pidempiaikainen, jatkuva ja ennustettava rahoitus</p> <p>Joustava rahoitus, joka tukee erilaisia yhteistyötoimintoja moninaisten ja sektorienvälisen kumppanuuksien toimesta</p> <p>Uusien kumppanuuksien rahoitus eri tasoilla ja eri vaiheissa</p>	<p>Pitkäaikainen rahoitus (5–6 v.) johtaa vaikuttavuuteen, siemenrahoitus mahdollistaa uudet kumppanuudet</p> <p>Eri kumppanuuksien erilaisten tarpeiden tukeminen: Joustava, kumppanimaiden konteksteja huomioiva ja täydentävyyteen pyrkivä toimintovalikoima</p> <p>Eri tasoista rahoitusta yksilöille ja instituutioille, alhaalta ja ylhäältä ohjatusti</p>

¹² Benchmarking study: Responsible Funding programmes for Global South partnerships in higher education and research. OPH. Reports and surveys 2021:15.

	Alaryhmän identifioimat tarpeet	Vertaisanalyysin hyvät käytännöt
Kestävyyden ja vaikuttavuus	Kumppanuuksien kestävyyden ja vaikuttavuuden tuki myös rahoituksen päättymisen jälkeen	Ohjelmatason läsnäolo kumppanimaissa: maatoimistot/ edustustot, alumniverkostot, paikallisten kumppanien rooli ohjelmassa Inklusiivinen kapasiteetin vahvistaminen, ml. tutkijakoulutus Sektorinväläinen yhteistyö tutkimusperustaisuuden ja vaikuttavuuden vahvistamiseksi

Rahoituksen kehittämisen lisäksi on tarve vahvistaa myös korkeakoulu- ja tutkimuslaitosten globaalin etelän yhteistyön tukipalveluja. Myös suomalaisten toimijoiden globaalin osaamisen ja kansainvälisten instrumenttien tuntemuksen kehittäminen koettiin alaryhmässä tärkeäksi, samoin kuin tutkimusperustaisuuden edistäminen ja ohjelman linkittäminen suomalaiseen tiedediplomatiatoimintaan.

3.5.2 Syötteen

Lyhyen aikavälin toimenpiteet:

- Käyttäjälähtöinen ohjelmasuunnittelu edellyttää laajaa kansallista koordinaatiota ja eri toimijoiden ja tahojen yhteistyötä, joille taataan riittävät suunnitteluresurssit.
- Ratkaistaan ohjelmasuunnittelun kannalta keskeiset kysymykset kansallisessa yhteistyössä:
 - Ratkaistaan ohjelman kansallisesta koordinaatiosta vastaava taho tai tahot, ml. täydentävä rahoitusinstrumentti (esim. OPH, Suomen Akatemia, UniPID). Puretaan eri tahojen toimialakohtaisia siiloja ja konkretisoidaan toimialojen välistä yhteistyötä. Sitoutetaan toimijatahot ohjelman toteuttamiseen.
 - Korkeakoulu- ja tutkimussektorin kansainvälistymisen, kehityspolitiikan sekä työ- ja elinkeinoelämän tavoitteita integroidaan ja kytketään tiedediplomatiaan.
 - Hyödynnetään olemassa olevaa politiikkalohkojen välistä yhteistyötä (esim. Afrikka-strategia, Koulutus kehittyvissä maissa -koordinaatio, Koulutusviennin tiekartta, HEI-ICI).

- Suunnataan olemassa olevia instrumentteja (esim. HEI-ICI) uudelleen ja yhtenäistetään prosesseja niin, että eri instrumenttien välinen täydentävyys ja kansallinen rahoitusyhteistyö konkretisoituu. Huomioidaan tieteenalakohtaiset rahoitustarpeet. Hyödynnetään hyviä käytäntöjä yli hallinnon- ja toimialojen. Rakennetaan toimivia siltoja EU-, multilateraaliin ja muuhun kansainväliseen rahoitukseen.
- Lisätään yhteistyötä Team Finland Knowledge (TFK) -erityisasiantuntijoiden kanssa ja konsultoidaan globaalin etelän (monenvälisten) toimijoiden näkökulmia ohjelman vastuullisuuden, vaikuttavuuden sekä alueellisten fokusten ja kumppanien omistajuuden vahvistamiseksi.
- Suunnitellaan, kehitetään ja otetaan käyttöön sähköinen globaalin rahoitusohjelman portaali, joka kokoaa ja tekee näkyväksi suomalaista rahoitusta ja tukitoimia selkeyttäen kansallisen tuen kenttää ja eri instrumenttien tarjoamia mahdollisuuksia niiden käyttäjille niin Suomessa kuin kumppanimaissa.
- Kun täydentävän rahoitusinstrumentin rahoituspohja, strategiset tavoitteet, fokus ja koordinaatio on määritetty, suunnitellaan instrumentin konkreettiset tukimuodot sekä niiden tehokas toimeenpano.

Pitkän aikavälin toimenpiteet:

- Globaalin rahoitusohjelman toimeenpano lisätään omaksi tavoitteekseen päivitettäviin kv-linjauksiin.
- Globaali rahoitusohjelma kokoaa, tekee näkyväksi, kehittää ja täydentää jo olemassa olevia rahoitusohjelmia, tukitoimia ja niitä ohjaavia tavoitteita sekä koordinoi ja vahvistaa näiden välistä yhteistyötä ja toiminnan pitkäjänteisyyttä.
- Käynnistetään olemassa olevaa rahoitusta täydentävä kansallinen globaali-vastuullinen rahoitusinstrumentti, joka tukee myös EU- ja kansainvälisen rahoituksen saamista.
- Jatketaan arvioitujen hyvien käytäntöjen toimeenpanoa ja laajennetaan niiden käyttöä yli hallinnonalojen globaalin osaamisen ja tutkimusperustaisuuden vahvistamiseksi sekä globaalien kohtaamisten ja tiedediplomatia-toimien kansallisen koordinaation edistämiseksi (esim. OPH:n osaamiskeskus, korkeakoulujen globaaliverkostojen pilotit, UniPID:n tilausselvitysmekanismi, HEI-ICI -ohjelma).

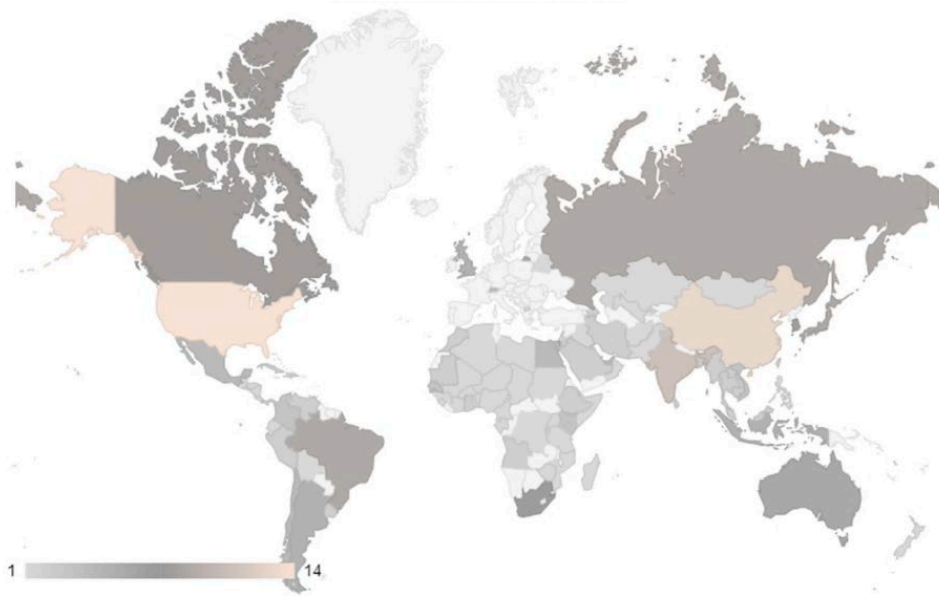
4 Team Finland Knowledge -verkoston viestejä kansainvälisyyden edistämiseen

4.1 Team Finland Knowledge -verkosto korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen tukena

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen erityisasiantuntijoiden Team Finland Knowledge -verkosto perustettiin osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden linjausten 2017–2025 toimeenpano-ohjelmaa. Verkosto toimii kahdeksassa asemapaikassa Suomen edustustoissa Abu Dhabissa, Buenos Airesissa, Moskovassa, New Delhissä, Pekingissä, Pretoriassa, Singaporessa ja Washingtonissa. Abu Dhabin, Buenos Airesin, Pretorian ja Singaporen erityisasiantuntijoiden toimintakenttä on alueellinen. Alueelliset erityisasiantuntijat toimivat Persianlahden yhteistyöneuvoston (GCC) maissa, espanjankielisessä Latinalaisessa Amerikassa: erityisesti Southern Cone -alueella (Argentiina, Uruguay, Chile), eteläisessä Afrikassa (erityisesti Etelä-Afrikka, Namibia, Mosambik, Sambia, Tansania, Botswana ja Angola) ja Kaakkois-Aasiassa.

Eurooppalaisten kumppanimaiden tiedeneuvosten levittäytymistä maailmalla voidaan kuvata alla olevalla kartalla, josta käy ilmi, että EU-jäsenmaista eniten tiede- ja/tai innovaationeuvoksia on Yhdysvalloissa, Kiinassa ja Intiassa. Seuraavaksi eniten tiedeneuvoksia on Israelissa, Japanissa, Brasiliassa ja Venäjällä. EU-komission ja jäsenmaiden tiedeneuvosten yhteistyö maailmalla on vahvistunut viime vuosina. Suomalaisten tiedeneuvosten (TFK-erityisasiantuntijat) yhteistyökokemukset eurooppalaisyhteistyöstä erityisesti Moskovasta, Pekingistä ja Pretoriasta ovat myönteisiä.

Kuvio 3. Tilannekuva EU-jäsenmaiden ja assosiaatiomaiden tiede- ja innovaationeuvoksista maailmalla. Lähde: Eurooppalaisen tutkimusaluekomitea ERACin alaisen kansainvälisen tki-yhteistyön strategisen foorumin SFIC:in raportti EU-jäsenmaiden ja assosiaatiomaiden tiede- ja innovaationeuvoksista maailmalla. 9.12.2021 SFICin kokouksen aineistosta kuvakaappaus.

Seuraavassa osassa Team Finland Knowledge -verkoston korkeakoulutuksen ja tutkimuksen erityisasiantuntijat Emilia Ahvenjärvi (Buenos Aires), Sari Eriksson (Moskova), Petri Koikkalainen (Washington DC), Anna Korpi (Singapore), Jaakko Skantsi (Abu Dhabi), Iina Soiri (Pretoria), Mari-Anna Suurmunne (Peking) ja Mika Tirronen (New Delhi) raportoivat asemapaikkojensa kansainvälisistä trendeistä ja sekä kansainväliseen toimintaan liittyvistä mahdollisuuksista ja haasteista.

4.2 Kaakkois-Aasian mahdollisuuksien hyödyntäminen vaatii pitkäjänteisyyttä

Kaakkois-Aasiaa on tituleerattu maailman nuorimmaksi alueeksi, sillä puolet alueen yli 600 miljoonasta asukkaasta on alle 30-vuotiaita. Alueen maiden kehitys on nopeaa ja sen myötä kasvaa myös varallisuus ja keskiluokka. Kasvava yritysmaailma vaatii parempaa ja nopeasti kehittyville aloille soveltuvaa koulutettua työvoimaa, mutta paikalliset korkeakoulut eivät useinkaan pysty tähän tarpeeseen vastaamaan. Pulaa on niin IT-osaajista kuin insinööreistä, mutta lisääntyvä digitalisaatio ja kunnianhimoiset yhteiskunnalliset reformit

nostavat osaajien tarvetta lähes kaikilla aloilla. Alue tarjoaa paljon mahdollisuuksia suomalaiselle koulutusosaamiselle niin opiskelijarekrytoinnin ja koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistymisen, kuin koulutuksen kehittämisen ja osaamisen viennin kannalta. Koronapandemia on hidastanut alueen kehitystä ja tulee vaikuttamaan vielä vuosia eteenpäin, mutta kehityksen vauhti on silti kova.

Koulutus-, tutkimus- ja innovaatiojärjestelmien riittämättömyys hidastavat Kaakkois-Aasian talous- ja kilpailukykykehitystä ja osaamisen kehittämisen paineet tuntuvat joka tasolla. Ponnistelut näkyvät korkeakoulujen jatkuvana kehityksenä ja pyrkimyksenä nostaa tutkimusintensiteettiä tulevana vuosina. Lisäpanostukset luovat merkittäviä mahdollisuuksia, ja koulutus- ja tutkimusyhteistyö alueen kehittyvien korkeakoulujen kanssa on myös suomalaisille toimijoille erittäin suositeltavaa. Singaporen huippuyliopistot tunnetaan, mutta kumppaneiden osalta suomalaisten korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten olisi hyvä kartoittaa ja kontaktoida myös alueen nousevia tähtiä.

Paikalliset korkeakoulut ovat pyrkineet vastaamaan yritysten ja yhteiskunnan odotuksiin mm. osaavammasta työvoimasta, mutta koulutuksen vaihtelevan tason ja koulutusreformien hitauden vuoksi monet opiskelijat suuntaavat yhä useammin katseensa ulkomaille parempien tutkintojen toivossa. Lähes kaikki Kaakkois-Aasian maat tukevat opiskelijoiden opintoja ulkomailla erilaisin tavoin, ja kansainväliset korkeakoulut ovat tervetulleita toimijoita myös paikallisiin korkeakoulujärjestelmiin. Myös yritysmaailma ja kolmas sektori ovat aktiivisia kumppaneita kansainvälisen opiskelun rahoittajina, stipendien myöntäjinä sekä jopa koulutuksen järjestäjinä.

Suomi tunnetaan Kaakkois-Aasiassa vain etäisesti. Suomi tunnetaan jokseenkin hyvin laadukkaasta perusopetuksesta, mutta korkeakoulutuksen ja tutkimusyhteistyön osalta olemme vielä tuntematon kohde. Parempien kumppanuuksien luomiseen, tutkimusyhteistyöhön ja osaajien houkutteluun tarvitaan pitkäjänteistä työtä. Useat eurooppalaiset maat ovat parantaneet tunnettavuuttaan avaamalla joko puhtaaseen rekrytointiin keskittyneitä tai jopa transnational education (TNE) -toimintaa tarjoavia toimistoja kohdemaissa tai palkkaamalla agentteja. Esimerkiksi Alankomaat on menestyksekkäästi vahvistanut Study in Holland -brändiään vahvalla läsnäololla valituissa paikoissa.

Eryteisesti opiskelijoiden houkuttelemiseksi tarvitaan työtä eri tasoilla, tehokkaampaa markkinointia ja paikallista läsnäoloa. Lisäksi tulisi laajentaa erilaisten kumppanuuksien kirjoa ja luoda suoraa opiskelijarekrytointia täydentäviä tapoja (mm. pathway-ohjelmat, kesäkoulut, muut TNE-mallit) tuoda Suomea lähemmäs aasialaisten nuorten aikuisten arkea ja unelmia. Hyvät opiskelijat, kuten tutkijatkin, tulevat maihin, joiden korkeakoulujen laatu ja maine ja työmarkkinoiden mahdollisuudet puhuttelevat heitä. Suomessa toivotaan hakijamassan sijaan täsmätoimia huippuopiskelijoiden ja osaajien

houkuttelemiseksi, mutta laadultaan paremman joukon tavoittamiseksi on nähtävä vaivaa. Pikavoittoja ei kannata odottaa, vaan pitkäjänteisyys on Aasiassa ylipäätään suositeltavaa.

4.3 Kiina mukana osaajien houkuttelukilvassa

Kiina on keskusjohtoinen ja autoritaarinen valtio, suurvalta-in-making ja vaikutusvaltansa kasvattamispyrkimyksissä hyvinkin suurvaltamainen. Kiinan huippuyliopistot ovat nousseet useilla aloilla rankingeissa maailman kärkeen, mutta Kiinalla on edelleen osaamisvajetta. Kiina on myös ilmoittautunut mukaan kansainväliseen osaajien houkuttelukilpailuun, vaikka olemme tottuneet saamaan tarvitsemiamme osaajia juuri esimerkiksi Kiinasta.

Kiina rakentaa korkeakoulutuksen maakuvaansa hyvin resursoituna mahdollistajana erityisesti Belt & Road -tematiikan alla ja samalla haastaa vallitsevia globaalivastuullisuuden näkökulmia. Kiina ei mainosta itseään aidosti kansainvälisenä tiedeyhteisönä vaan ehkä ennemminkin vaihtoehtona. Myös Kiina haluaa tuoda osaamista omin ehdoin omiin tarpeisiinsa.

Kiinasta katsottuna Suomi on hyvin pieni, mukava ja järjestelmällinen. Suomi on sopivan neutraali ja osaava kumppani, mutta jää suurempien ja näkyvämpien koulutusmaiden jalkoihin niin osaajien houkuttelussa kuin osaamisen viennissä. Suomen kansainvälistymistavoitteita voidaan tarkastella Kiinasta käsin kahdella tavalla: kiinalaisten osaajien houkuttelemisnäkökulmasta, mutta myös Kiinan eri tulokulmasta samoihin asioihin.

Kiina tunnetaan suunnitelmistaan, joita tehdään säännöllisesti viisivuosittain talouden ja yhteiskunnallisen kehityksen ohjaukseksi (Kiinan kansantasavallan viisivuotissuunnitelmat vuodesta 1953 lähtien) ja tarpeen mukaan silloin, kun tarvitaan suuntaa ja näkyvyyttä. Merkittäviä kansainvälistymisen linjauksia ei Kiinassa ole näkynyt vaan se, mikä on tärkeää, sisällytetään muihin suunnitelmiin.

Suomessa on puhuttu aidosti kansainvälisestä korkeakoulu- ja tiedeyhteisöstä jo yli kymmenen vuotta. Ajatus ei ole Kiinasta katsottuna erityisen kiinnostava, mutta jos se käännetään mahdollisuuksiksi menestyä suomalaisessa korkeakoulussa ja työelämässä niin kiinnostus kasvaa heti. Kiinan sosiaalisen median Study in Finland -kanavien kaikkien aikojen eniten luettu viesti kertoi suomalaisista stipendiohjelmissä ja study&work -konseptista. On siis aika saattaa aito kansainvälisyys sanoista tekoihin ja sellaisiin toimintoihin, jotka lisäävät houkuttelevuuttamme. Kiinassa ei puhuta aidosti kansainvälisestä akateemisesta yhteisöstä vaan raha ja taloudellinen tuki puhuvat puolestaan: Kiina uskookin kasvattavansa kansainvälisten opiskelijoiden määrää erityisesti kehittyvistä maista, muualta Aasiasta, mutta myös Afrikasta.

Korkeakoulu- ja tutkimusyhteistyössä on hyvä olla tarkkana, että tiedetään, mitä tavoitetta yhteistyö palvelee ja pidetään kiinni omista tavoitteista ja strategisista lähtökohdista. Akateemisen yhteistyön lisäksi muu suomalainen osaamisen vienti Kiinassa on pientä ja vaatimatonta. Potentialiaalia on, mutta toimijat ovat pieniä ja usein liian kiinni suomalaisen järjestelmään sopivissa perusteellisissa, tiukin laatukriteerein suunnitelluissa tuotteissa, kun Kiina haluaa nopeita skaalautuvia ratkaisuja vauhdikkaalla aikataululla. Viimeisimmän Kiinan ison koulutusreformin tavoite on hyvinkin suomenkaltainen koulutusjärjestelmä. Tässä on hyvä esimerkki siitä, että osaamisen tuotekehityksen on syytä lähteä kysynnän tarpeista.

4.4 Venäjällä yhteistyö Suomen kanssa kiinnostaa

Suomen maakuva Venäjällä on vahva. Lokakuun puolivälissä julkaistun ulkoministeriön teettämän tutkimuksen mukaan 68 prosenttia venäläisistä suhtautuu Suomeen myönteisesti. Ensimmäisenä Suomesta tulevat venäläisten mieleen luonto ja korkea elintaso. Jo kolmatta (2017, 2019 & 2021) kertaa Ulkoministeriön teettämän maakuvatutkimuksen¹³ mukaan Suomen maine on pysynyt positiivisena koronapandemiasta huolimatta. Vaikka Venäjän ja lännen välit kiristyneet viimeisten vuosien aikana, on Suomi säilynyt positiivisen maineensa venäläisten keskuudessa. Suomen vahva maakuvatyö ja valtionjohdon säännölliset kontaktit venäläisiin vastinpareihinsa edesauttaa yhteistyötä myös koulutus- ja tiedesektorilla. Suomea ei kuitenkaan tunneta koulutuksesta ja tieteestä. Ulkoministeriön maakuvatutkimuksen mukaan vain yhdeksän prosenttia vastanneista oli kiinnostuneita suomalaisesta koulutusjärjestelmästä.

Kaikesta huolimatta Venäjällä arvostetaan myös eurooppalaista tiedeyhteistyötä. Suomen kannalta on suotuisaa edistää kansallisia Suomen ja Venäjän välisiä tiede- ja koulutusyhteistyötä toimivien kahdenvälisen suhteiden kautta sekä toimia EU:n rintamassa yhteisten eurooppalaisten tiedepoliittisten päämäärien tukemiseksi.

Venäjän korkeakoulupolitiikkaa kehitetään kansallisten toimenpideohjelmien kautta. Viimeisissä toimenpideohjelmissä on korostunut alueellisen kehityksen tavoitteet sekä lippulaivatutkimus, kuten avaruusteknologian, tekoälyn ja geeniteknologian tutkimus. Venäjän massiivinen yli seitsemänsadan korkeakoulun verkosto on hierarkkisesti ja sektorillisesti jakautunut. Useat venäläisistä huippuyliopistoista ovat Moskovassa ja Pietarissa. Näiden lisäksi paikan keskeisten korkeakoulukaupunkien joukossa ovat vakiinnuttaneet mm. Jekaterinburg ja Tomsk. Viime aikaisilla lainsäädännöllisillä muutoksilla tiede- ja korkeakouluministeriö on pyrkinyt säätelemään kansainvälistä korkeakoulu-yhteistyötä.

¹³ UM, Suomen maakuva Venäjällä

Venäjän tieteen kansainvälisen kilpailukyvyyn kannalta kansainvälinen tiedeyhteistyö on yhä tärkeää ja sen merkitys tunnustetaan tutkimuslaitoksissa ja korkeakouluissa. Kuitenkin korkeakoulujen autonomioiden erot vaihtelevat korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten välillä, eikä kaikilla ole yhtäläisiä mahdollisuuksia ylläpitää kansainvälistä yhteistyötä. On jo nähtävissä korkeakoulujen kansainvälisen toiminnan rajoittamista ja itsesensuurin lisääntymistä.

Venäläisten opiskelijoiden liikkuvuus on kasvussa. Talent Boost tavoitteiden kannalta Suomen maantieteellinen läheisyys ja positiivinen maine on eduksi. Ulkomailla opiskelevien venäläisten määrä on yli kaksinkertaistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Vielä vuonna 2010 venäläisiä opiskeli ulkomailla 35 000. Tänä päivänä ulkomailla opiskelee noin 75 000 venäläistä korkeakoulututkinto-opiskelijaa¹⁴ Yhä suurempi joukko venäläisiä nuoria on kiinnostunut ulkomaille muutosta. Levada-tutkimuslaitoksen teettämän selvityksen mukaan ennätysmäärä (53 %) venäläisistä 18–24-vuotiasta nuorista haaveilee ulkomaille muutosta. Tämä näkyy myös lisääntyneenä kiinnostuksena suomalaisia korkeakouluja kohtaan. Venäläisten hakijoiden määrät ovat kasvussa ja tänä vuonna suomalaisissa korkeakouluissa aloitti liki tuhat uutta venäläistä opiskelijaa (yhteensä 987). Venäläisten opiskelijoiden määrä kasvaa tasaisesti vuosi vuodelta. Opiskelijapalveluita tarjoavien moskovaalaisten toimijoiden mukaan ulkomailla opiskelusta kiinnostuneiden opiskelijoiden profiili on viime vuosien aikana muuttunut. Yhä useampi ulkomaalaisista opinnoista haaveileva nuori tuleemaksukykyisistä ylemmän keskiluokan perheetä.

4.5 Suomalainen koulutusosaaminen on Intiassa tunnettua, mutta ei suosittua

Samalla tavoin kuin Kaakkois-Aasiassa, myös Intiassa väestö on länsimaihin verrattuna nuorta: noin puolet maan 1,3 miljardista asukkaasta on alle 25-vuotiaita. Toisin sanoen yli 600 miljoonaa intialaista lasta ja nuorta tarvitsee – ja ansaitsee – laadukasta koulutusta ja lupaavia uramahdollisuuksia. Vaikka Intiasta löytyy hyviä kouluja ja korkeatasoisia yliopistoja, ei maan oma koulutustarjonta kuitenkaan pysty vastaamaan valtavaan haasteeseen. Eikä yritysellämällä ole tarjota houkuttelevia työpaikkoja kaikille opinnoistaan valmistuneille.

Intiasta onkin vuosikymmenten saatossa suunnattu massoittain ulkomaille, yhtä lailla opintojen kuin työnkin perässä. Ennen pandemiaa Intian opiskelijadiaspora oli reilusti yli puoli miljoonaa per vuosi, ja se oli koko ajan kasvussa. Intialaiset eivät vain opiskele

14 Levada 2021

ulkomailla, he ovat perinteisesti myös integroituneet kohdemaihinsa. Tämän seurauksena intialaiset johtajat alkavat olla pikemminkin sääntö kuin poikkeus suurten monikansallisten yritysten johdossa: esimerkiksi Alphabetin (Google), Microsoftin, Pepsicon, Adoben, MasterCardin ja Deutsche Bankin johdossa on intialainen toimitusjohtaja.

Samaan aikaan Intian oma kasvava teknologiasektori imee yhä enemmän korkeasti koulutettuja osaajia. Intian globaalit jättiläiset kuten TCS, Tech Mahindra, Infosys ja Wipro haalivat parhaita osaajia ei vain Intiassa vaan myös muualla maailmassa, myös Suomessa. Intian koulutusjärjestelmällä onkin vaikeuksia selvittää yhtäältä valtavasta koulutettavien massasta ja toisaalta pitkälle koulutettujen teknologiaosaajien kasvavasta tarpeesta. Selvitäkseen haasteesta ja nostaakseen Intian koulutusjärjestelmän parhaiden joukkoon – kuten tavoite kuuluu - Intian keskushallinto julkaisi hiljattain mittavan koulutusreformin (National Education Policy 2020¹⁵). Uudistuksessa visioidaan rohkeasti koulutuksen tasa-arvoa, oppilaskeskeistä lähestymistapaa ja luovuutta samoin kuin toiminnallisia opetusmenetelmiä.

Tähän kaikkeen Suomella olisi tarjota hyvää osaamista ja hyviä käytänteitä. Oikealla viestinnällä ja rohkeilla referensseillä Suomella olisi saumaa vaikuttaa ja näkyä. Tällä hetkellä Suomen koulutusosaaminen onkin – ammattilaisten keskuudessa – hyvin tunnettua, mutta se ei ole suosittua. Yleisesti uskotaan, ettei suomalaisella, pehmeällä pedagogisella lähestymistavalla ole menestymisen edellytyksiä Intian ankarassa ja raa'assa kilpailukulttuurissa. Ei vaikka koulutusreformissa juuri pehmeyttä perätäänkin. Jotta viesti menisi perille, koulutussektorille on saatava uskottavia esimerkkejä suomalaisten ratkaisujen toimivuudesta. Näitä ei aina saada aikaiseksi kaupallisilla ratkaisuilla, vaan tarvitaan myös muunlaisia, pitkäjänteiseen yhteistyöhön perustuvia tarinoita. Viestiä on voitava vahvistaa oppimisanalytiikalla, joka tukee väitteitä oppimisesta, onnellisuudesta sekä lapsen tasa-arvoisesta kehityksestä.

Tutkimuksessa Suomella on vahvaa ja monilla aloilla hyvin vaikuttavaakin osaamista. Näitä on osattava tuoda esiin selkeillä ja vetävillä viesteillä, jotka korostavat tutkimuksen korkeaa laatua ja relevanssia. Myös suomalaisen ekosysteemiajattelun vahvuuksia on syytä alleviivata. Vaikka Intian tiedeinstituutit eivät kokonaisuudessaan kolkuttele aivan maailman terävintä kärkeä, on niissä paljon huippututkimusta ja ne ovat haluttuja kumppaneita suurten tiedemaiden instituuteille. Oman lisänsä tieteen horisonttiin tuo perusteilla oleva kansallinen tiedesäätiö, joka tuo kilpailuun ja vertaisarviointiin perustuvan tiederahoituksen Intian tiedeyhteisön ulottuville. Suuret tiedehankkeet, kuten miljardin euron kvanttimissio sekä satsaukset satelliitti- ja avaruusteknologiaan samoin kuin ydintutkimukseen terävöittävät entisestään Intian tieteen kansainvälistä profiilia. Intiassa on usein syytä olla varovainen arvioissaan, mutta Intian tieteelle voi povata hyviä aikoja.

15 https://www.education.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/NEP_Final_English_0.pdf

Yhteishankkeiden kautta päästään myös paremmin käsiksi valtavaan lahjakkuuksien arsenaaliin. Irrallisilla kampanjoilla ja tapahtumilla ei terävöitetä havaintoa Suomesta, tarvitaan huipputason yhteistyötä, aktiivisia kumppanuuksia ja miksei myös kaikkien tuntemien mielipidevaikuttajien tenhoavia viestejä Suomesta, maasta, jossa on paitsi mahdollista myös todennäköistä onnistua.

4.6 Persianlahden yhteistyöneuvoston (GCC) alue: Houkuttelua järeillä toimilla

Saudi-Arabia on Persianlahden yhteistyöneuvoston (GCC) -maista väkiluvultaan rikkain ja väestörakenteeltaan nuorin. Toisin kuin muissa alueen maissa, Saudi-Arabiassa kansalaisten määrä on selvästi suurempi kuin vierastyöläisten. 35 miljoonan asukkaan kuningaskunnassa asuu lähes 2/3-osaa koko GCC-maiden asukkaista. Saudi visio 2030¹⁶ mukaisesti maa panostaa massiivisesti koulutukseen vuotuisen budjetin pyöriessä noin 50 miljardissa dollarissa koulutuksen osalta. Maa panostaa erityisesti koulutuksen digitalisaatioon kaikilla asteilla, ulkomaisten yliopistojen houkutteluun, korkeakoulustipendiohjelman kehittämiseen, uusiin tutkimuslaitoksiin sekä yksityisen koulusektorin (K12) kasvattamiseen. Myös maan varhaiskasvatuksen sektoria halutaan kasvattaa merkittävässä määrin seuraavan 10 vuoden aikana.

Digitalisaation myötä erilaisten verkkopohjaisten- ja e-oppimiskeskeisten markkinoiden oletetaan kasvavan vuotuisesti lähes 10 % seuraavan viiden vuoden aikana. Koulutusteknologian markkinakoon arvioidaan olevan lähes \$240 miljoonaa vuoteen 2023 mennessä.

Suomi ja suomalainen koulutus ja tutkimus kiinnostavat alueella, tosin tuntemus on usein hyvin pinnallista. Mahdollisuuksia suomalaisille toimijoille on varhaiskasvatuksesta korkeakoulu- ja tutkimusyhteistyöhön eri muodoissaan. Modernisaatiopyrkimysten myötä halutaan nostaa viisi saudi-yliopistoa 100 maailman parhaan yliopiston joukkoon ja tähän allorkoidaan nyt ja tulevana vuosina merkittävästi varoja. World Economic Forumin mukaan Saudi-Arabian korkeakoulutuksen taso nousee tällä hetkellä maailman nopeiten. Maassa ollaan uudistamassa koko korkeakoulukenttää, 28 julkista yliopistoa ja 43 yksityistä korkeakoulua. Julkisille korkeakouluille halutaan tarjota laajempaa autonomiaa ja samalla suurempaa vastuuta rahoituspohjan laajentamisesta ja korkeakoulujen kytkemisestä muuttuvien työmarkkinoiden tarpeisiin. Paikallisen opetusministeriön koordinoimassa Entrepreneurial University -kehitystyössä¹⁷ halutaan korkeakoulu- ja tutkimuskenttää

16 <https://www.vision2030.gov.sa/v2030/vrps/hcdp/>

17 <https://www.moe.gov.sa/ar/mediacenter/MOEnews/Pages/GEM-R-1442-21.aspx>

kehittää Triple Helix -mallin mukaisesti valtion, yksityissektorin ja akatemian paremman ja läheisemmän yhteistyön suuntaan.

Paikallista korkeakoulukenttää halutaan kehittää myös siksi, että tulossa olevien suurimpien korkeakouluikäluokkien myötä opiskelupaikkoja ei ole riittävästä. Samalla tunnistetaan haasteet siitä, että suhteellisesti vastaavaa määrää opiskelijoita ei voida jatkossa lähettää stipendien turvin ulkomaille opiskelemaan kuin nyt.

Alueella kansantalouksien kytkeytyminen vahvasti hiilivetysektoriin nähdään riskinä keskipitkällä aikavälillä. Tämän vuoksi alueella onkin valittu keihäänkärkialoja, joiden TKI-toimintaan ollaan panostamassa merkittävästi niin yksityisellä kuin julkisellakin puolella – esimerkiksi uusiutuvan energian, vesi- ja ruokaturvan, kyberturvan, tekoälyn, avaruustutkimuksen ja biotekniikan sarjoilla. Alueelle houkutellessa TKI-toimijoita merkittäväillä tukirahoituksilla ja onkin todennäköistä, että esimerkiksi Abu Dhabiin nousee useampi jopa yli 100 henkilöä työllistävä TKI-keskus suurten KV-yritysten ja –toimijoiden tuella. Samalla useampi alueen maa haluaa kehittyä merkittäväksi TNE (Transnational Education)-toimijaksi houkuttellen kasvavaa määrää opiskelijoita mm. Intiasta.

Osaajien houkuttelussa alueella on ryhdytty veto- ja pitotoimiin, mutta vielä toistaiseksi nämä kädenojennukset (ns. kultaiset viisumit, jopa kansalaisuus) ovat hyvin rajatulle kohderyhmälle kohdennettuja. TNE-toimet alueella luovat suomalaisille toimijoille myös mahdollisuuksia. Polkuopinto-ohjelmat sopivan yhteistyökumppanin kanssa voisivat toimia hyvänä syötteenä tutkinto-opiskelijoille Suomeen. Alueen merkittävän kokoinen korkeakouluverkosto (yli 200) keskittyy pääsääntöisesti alempiin korkeakoulututkintoihin – harkittujen kumppanuuksien kautta olisi mahdollista luoda yhteydet riittävän korkeatasoisiin korkeakouluihin, jolloin hyväntasoisia jatko-opiskelijoita (maisteri ja tohtori) voisi saada houkutteltua suomalaisiin yliopistoihin.

Alueen mailla on läheiset suhteet koulutuksessa ja tutkimuksessa mm. Pohjois- ja Itä-Afrikkaan ja nykyään myös Israeliin. Opiskelijoiden houkuttelu ja korkeakoulu yhteistyö linkittyvät alueella vahvasti toisiinsa. Alueen keihäänkärkialojen osalta sopivia kumppaneita löytyy jo nyt. Rahoitusta liikkuvuuteen alueella tarjoaa niin korkeakoulut kuin erityyppiset tutkimusta ja liikkuvuutta edistävät tahot (esim. ASPIRE Abu Dhabissa).

Alueella on nousevia ja jo kukoistavia yliopistoja, niin julkisia kuin hyvin rahoitettuja yksityisiä. Times Higher Education 2022¹⁸ –rankingista löytyy GCC-maista (Arabiemiirikunnat, Bahrain, Kuwait, Oman, Qatar, Saudi-Arabia) noin tupla määrä yliopistoja Suomeen verrattuna ja TOP 400:kin listoilta löytyy kahdeksan yliopistoa.

18 Best Universities in the world 2022, www.weforum.org

4.7 Yhdysvallat: Maailman jakautuminen teknologiaperusteisesti

Yhdysvaltalaisen tieteen tai korkeimman koulutuksen näkökulmasta Suomea ei tarvita erityisesti mihinkään, ellei ole jotain sellaista, jonka saa Suomen avulla laadukkaammin, luotettavammin, joustavammin tai nopeammin kuin muuten.

Suomella on vahvuuksia, joista voi tulla kilpailuetuja, kuten korkea osaaminen avainaloilla, laadukas koulutusjärjestelmä ja luotettavuus kumppanina. Suomi mielletään arvoiltaan samanmieliseksi maaksi. Sen katsotaan olennaisesti vähentävän poliittisia riskejä, kun suurvaltakamppailu on tullut entistä näkyvämmiksi tieteen maailmankartalla.

Yhdysvalloissa tieteellinen tutkimus ja teknologinen kehitys tapahtuvat moninapaisissa verkostoissa, joiden toiminnan suuntaa julkisen sektorin panostukset ja linjaukset ohjaavat merkittävästi.

Laadun ja osaamisen lisäksi kontaktit merkitsevät. Vaikka kilpailu on periaatteessa avointa, vaatii siinä menestyminen myös paikallistuntemusta. Tiedediplomatia ja esimerkiksi suomalaisten yliopistojen tulossopimukseen 2021–24 sisältyvän Yhdysvallat-globaalipilotin menestyksekkäs toteuttaminen voivat avata kenttää ja raivata siltä joitain esteitä.

Esimerkiksi Suomen valtion ja Mainen, Michiganin, Minnesotan ja Washingtonin osavaltioiden väliset yhteisymmärryspöytäkirjat 2019–21 (Memoranda of Understanding) rakentavat yhteistyölle kontaktipohjaa ja poliittista tukea. Korkeatasoiset julkiset yliopistot tai tutkimuslaitokset voivat tehdä yhteistyötä ”ulkovaltojen” kanssa varmana oman hallituksensa tuesta. Myös yritykset kokevat vastaavan tuen usein tärkeäksi, niin vapailla markkinoilla kuin ne toimivatkin.

Presidentti Bidenin hallinnon tiedepolitiikka on ongelmalähtöistä, soveltavia näkökulmia korostavaa ja avoimen yhteiskuntapoliittista esimerkiksi yhdenvertaisuustavoitteissaan. Tavoitelähtöisyydestä huolimatta tutkimusjärjestelmä ja rahoituskanavat ovat hajautuneita ja sektoriministeriöiden tutkimusbudjetit voivat sisältää merkittäviä panostuksia myös perustutkimukseen.

Mielenkiintoiseksi tilanteen tekee se, että kongressin käsittelyssä olevat lakiesitykset saattavat lisätä tieteelle asetettuja panoksia tavalla, jota ei ole nähty vuosikymmeniin. Esitetyt lisäykset julkisille tutkimusrahoittajille ovat enimmillään jopa kymmeniä prosentteja. Vaikka TKI-rahoituksen kärjet olisivat strategisissa teknologioissa ja teollisen tuotantoketjun kansallisissa ongelmakohdissa – unohtamatta puolustus- ja terveysteollisuutta, jotka saavat yleensä omansa huonompinakin aikoina – odottaa tiedeyhteisö vähintäänkin rahan läikkymistä ja tihkumista tutkimuksen koko kentälle.

Myös tilanteen mahdolliset ongelmat tunnistetaan. Miten kunnianhimoista poliittisesti ohjattua missiotutkimusta tehdään tuhlaamatta voimavaroja hallinnon kitkaan tai suuriin, mutta epämääräisiin lupauksiin?

Kyky konkretiaan on tärkeää myös niille ulkomaisille toimijoille, jotka kaavailevat hyötyvänsä Yhdysvaltain kasvavasta kysynnästä. Jos uusi teknologia tai algoritmit saadaan palvelemaan toimivia ja kestäviä kokonaisuuksia, ollaan lupauksia pidemmällä. Vielä parempi on, jos voidaan uskottavasti vastata virallisen politiikan toiveisiin tasapuolisesta kehityksestä, yhdenvertaisuudesta ja ympäristöllisestä ja inhimillisestä kestävyydestä. Ne voivat toki jäädä korulauseiksi, ellei toteuttajia löydetä.

Jos maailma oli kylmässä sodassa jakautunut ideologisesti, on se ainakin Yhdysvalloista katsoen nyt jakautumassa teknologiaperustaisesti. Verkot, laitteet ja ohjelmistot voivat merkitä valvontaa ja vallankäyttöä tai vapautta ja yksilön suojaa. Yhdysvalloilla on tarve osoittaa olevansa demokratian puolella. Kysyntää on niille, jotka näyttävät, mitä kansalaisten vapaus tai tiedon luotettavuus ja yhteiskunnallinen luottamus tarkoittavat myös teknologioiden tasolla, ja miten poliittiset lupaukset aikaisempaa tasapuolisemmasta kehityksestä viedään ideoista käytäntöön.

4.8 Latinalainen Amerika: Kokoaan suurempi Suomi Latinalaisessa Amerikassa

Kansainvälisen toimintamme pyrkimyksenä esitetään usein, että näyttäytyisimme todellista kokoamme suurempina toimijoina, eräänlaisina maailman haasteiden ratkojina erinomaiseen osaamiseemme turvautuen. Latinalaisessa Amerikassa olemme laajasti ja näkyvästi tunnustettuja koulutuksen ja hyvinvoinnin maana. Toistaiseksi vaikuttaisi siltä, että voimme saada jalansijaa myös esimerkiksi digitaalisuuden ja korkeantason teknologian edelläkävijöinä sekä ilmastonmuutokseen ja ympäristön kestävyysliittyyvien ratkaisujen kehittäjinä.

Suuremmuuden vaikutelmaa siis tuskin enää tarvitsee luoda. Sen sijaan pitäisi kyetä lunastamaan lupauksia ja olemaan läsnä oleva kumppani. Suomalaisten korkeakoulujen toiminta alueella näyttäytyy kuitenkin pääsääntöisesti joko pirstaleiselta puuhastelulta tai ylemmydentuntoiselta välinpitämättömyydeltä.

Lähinaapurimme Ruotsi ja Norja tuntuvat onnistuvan paremmin kumppanuussuhteiden rakentamisessa. Vaikka heilläkin on alueella merkittäviä kaupallisia intressejä, on maiden kansainvälisissä suhteissa vahvasti mukana myös muuta Latinalaisen Amerikan yhteiskuntien kehitykseen suuntaavaa yhteistyötä. Myös rahoituksen näkökulmasta nämä maat ovat

joustavampia. Ovia avataan ja merkittäviin pöytiin päästään sopivin panostuksien tuella, vaikka alueen maat eivät enää olekaan varsinaisen kehitysavun saajia. Vilkaisu suurempien EU-alueen maiden kuten Ranskan, Espanjan ja Saksan toimiin, puolestaan osoittaa, että nämä eivät suinkaan väheksy latinalaisamerikkalaisia vastinparejaan, vaan ymmärtävät alueen merkityksen globaalissa kontekstissa niin kaupallisten suhteiden osalta kuin myös korkeakoulutuksen ja tiedeyhteistyön rakentamisessa.

Latinalainen Amerikka on pinta-alaltaan yli kaksi kertaa Euroopan kokoinen ja suurempi kuin Kiina tai Yhdysvallat. Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella elää n. 650 miljoonaa ihmistä ja n. 110 miljoonaa nuorta. Vuoteen 2040 mennessä alueella odotetaan olevan 65 miljoonaa korkeakouluopiskelijaa sekä näiden vilkasta kansainvälistä liikkuvuutta. Useat alueen maista ovat kaikkein vauraimpien joukossa nk. nousevien talouksien keskuudessa. Latinalainen Amerikka on luonnonvaroiltaan erittäin rikas. Alue vastaa 40 % maailman biodiversiteetistä, 25 % luonnonvaraisista metsistä ja 28 % makeasta vedestä. Yli 85 % maailman litiumista ja 43 % kuparista löytyvät alueelta. Luvut ovat merkittäviä useiden mineraalien, öljyn, maa- ja liuskekaasun osalta. Aluetta pidetään yhtenä merkittävimpänä puhtaan energian, erityisesti vihreän vedyn tuottajana tulevina vuosikymmeninä.

Syitä Latinalaisen Amerikan merkitykselle voi luetella pitkästi. Tärkeintä on tunnistaa alueen maiden vahva pyrkimys siirtyä raaka-aineiden ja maataloustuotteiden viejistä kehittyneiksi teollisuusmaiksi. Tämän muutoksen puitteissa korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kansainväliselle yhteistyölle on paljon kysyntää. Haasteena kuitenkin on, että kovin usein aluetta lähestytään – myös Suomessa – yksipuolisesti taloudellisten tavoitteiden motivoimina, ikään kuin myyttistä El Doradoa etsien, sen sijaan, että uskottaisiin oman hyödyn syntyvän tasavertaisen yhteistyön ja yhteisen ongelmanratkaisun kautta.

Viime vuosina kansainvälisen toimintamme kulmakiveksi on noussut osaajien houkuttelu Suomeen. Useissa Latinalaisen Amerikan maissa kiinnostus Suomea kohtaan vaihtoehtoisena määränpäänä opiskella, työskennellä ja elää kasvaa vuosi vuodelta. On kuitenkin pidettävä mielessä, että monet ulkomaille suuntaavat osaajat ovat ennen kaikkea halukkaita tukemaan oman maansa kehitystä. Niin kiperä kuin Suomen osaajapula voikaan olla, ratkaisujen etsiminen ei voi pyöriä vain suomalaisratkaisujen ympärillä, kadottaen globaalit osaajatarveperspektiivit. Kansainvälinen osaajien houkuttelu on ennen kaikkea osajakiertoa, ei pelkkää liikettä paikasta A paikkaan B. Osaajia tarvitaan kaikkialla ja monilla mailla on yhtä kunnianhimoisia ja tarpeellisia osaajatavoitteita kuin Suomellakin. On opittava ennen kaikkea pelaamaan reilua peliä globaalien liikkuvuusvirtojen mukana tuomalla osaamista Suomeen ja laittamalla sitä myös kiertoon muiden hyödyksi.

4.9 Eteläinen Afrikka: Onko Suomi osa yhteistä ratkaisua?

Maapallo on pyöreä ja ihmiset liikkuvat. Suomi on kaikesta kaukana. Väkemme vähenee ja vanhenee. Ihmiskunnan haasteet ovat globaaleja. Onko Suomi osa yhteistä ratkaisua vai kutistuuko katseemme vain omien ongelmien kuten ns. kestävyysvajeen hautomiseen?

Vanhan, muttei vanhentuneen, sanonnan mukaan tosiasioiden tunnustaminen on viisauden alku. Tiedämme, että yli puolet nyky maailman ihmisistä on aasialaisia. Ennusteet kertovat, että vuonna 2050 Afrikassa asuu neljäsosa maailman väestöstä. Lisääntyvän väen mukana siirtyvät markkinat, tarpeet, kysyntä ja niihin vastaaminen globaaliin Etelään. Tarvitaan uudenlaisia tapoja hyödyntää luonnonvaroja, tuottaa energiaa, infraa ja palveluja sekä kouluttaa ja työllistää väkeä. Elää säällistä ja ihmisarvoista elämää hyvin erilaisissa olosuhteissa, kuin mihin me vanhan maailman kasvatit olemme tottuneet. Nämä innovaatiot syntyvät siellä missä tarpeet ovat suuret, mikäli luovalle rakentavalle ajattelulle annetaan resursseja, rohkaisua, tukea ja tilaa. Muuten luovuus ja energia kohdistuvat toimiin, jotka voivat koitua koko maailman päänsäryksi.

Afrikan nyky nuorison näkökulmasta Suomi kuuluu kaukaisten, kilttien ja harmittomien eurooppalaisten maiden kastiin. Nokia-kännyntuntumaa ei Afrikan nyky nuorilla enää ole, ja Suomen ennen varsin mittavatkin stipendiohjelmat elävät enää heidän isoisiensä muistoissa.

Vaikka kuluttava keskiluokka Afrikassa kasvaa, ja eliitillä on aina ollut varaa harvardeihin, haluammeko olla edesauttamassa Afrikan yhteiskuntien polarisaatiota luottamalla vain rikkaiden ostovoimaan? Lahjakkuuksien laajempaan houkutteluun Suomen on kilpailijamaiden tapaan tarjottava rahoitusta stipendeihin, liikkuvuusohjelmiin, yhteiseen tutkimukseen ja tiedontuottamiseen. Tuemmehan massiivisesti yritystemme vientitoimintaa, miksei siis myös ihmisten tuontitoimintaa? Nämä ovat saman kolikon kääntöpuolia, mutta miksi stipendit nähdään vain köyhänapuna?

Eteläisen Afrikan edustustojen syksyllä 2021 tuottama 'Future is Made WITH Finland' webinarisarja oli opettavainen ja menestys.

Loimme Suomesta kuvaa yhteisten globaalien ratkaisujen etsijänä ja siksi houkuttelevana yhteistyökumppanina ja opiskelupaikkana. Suomeen tulo ei ole Afrikalta pois, eikä Afrikan nuoriin sijoittaminen ole Suomelta pois. Kaikki oppivat uutta. Suomen ja Afrikan maiden yhteiseen toimintaan voi käyttää myös 'käenpesätaktiikkaa' – eli muiden rahoja. EU:n uusi Afrikka -aloite¹⁹ tuo mantereelle paljon uutta rahoitusta, ja #TeamEurope -aloitteet alus-

19 https://ec.europa.eu/info/news/africa-initiative-horizon-europe-launched-2021-jun-17_en

tan yhteiselle tekemiselle. Mantere on täynnä investoijia, jotka etsivät uusia sijoituskohteita ja suomalainen koulutusosaaminen houkuttaa, mikäli se vastaa paikallisiin tarpeisiin ja on oikein paketoitu. Näihin Suomessakin tulee rohkeasti vaikuttaa ja tarttua, jotta niistä syntyy uutta afrikkalaista osaamista. Globaalin tutkimustoiminnan uusien näkökulmien laajentuessa Afrikkaan, löydämme ratkaisut myös kotimaamme ongelmiin. Tulevaisuuden nerot syntyvät nyt Afrikassa.

5 Kohti korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisen toiminnan linjausten uudistamista

5.1 Tilannekuva: korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden vahvistamisen kansainvälinen maisema

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden linjaukset 2017–2025 laadittiin aikana, jolloin pandemia ei ollut tavoittanut kansakuntia ympäri maailman, ilmastonmuutostoimien välttämättömyys ei näkynyt jokapäiväisessä arjessa eikä digitalisaatio ollut mahdollistanut täydellisen uusia tai käyttöön nopeasti otettuja tekemisen tapoja ja muutoksia työelämässä, korkeakoulutuksessa ja tutkimuksessa. Arvot, luottamus ja tiedediplomatia eivät olleet vielä nousseet esiin korkeakoulutus- ja tutkimuskeskustelussa kansainvälisillä areenoilla. Eikä kansainvälisen tutkimusyhteistyön voima jokaisen kansalaisen arkeen.

Unescon tiederaportissa 2021²⁰ todetaan, että useat Euroopan ulkopuoliset maat ovat nostaneet tutkimus- ja kehitystyön panostuksiaan, niiden tutkijamäärät ovat lisääntyneet, samoin kuin yhteisjulkaisujen määrät. Useimmat maat myös kilpailevat osaajista. Viimeisten viiden vuoden aikana erityisesti Kiina on vahvistanut asemiaan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnassa.

Kansainvälisyyden paradigma onkin muuttunut liikkuvuuden vahvistamisesta vahvasti digitaalisuuteen ja uusiin kanssakäymisen ja yhteistyön muotoihin. Suurvaltapolitiikka, globaalin vastuun tematiikka sekä esim. tiede/osaamisdiplomatian vahvistuminen vertaismaissa vaativat myös Suomelta vahvempaa sitoutumista suuriin globaaleihin haasteisiin vastaamiseen sekä vastuullisia toimia osaamisen ja tutkimuksen viitekehyksen (avoimuus, tieteen ja opetuksen vapaus, vapaa liikkuvuus jne.) toteutumiseen. Pandemia on vaikuttanut globaaleihin osaajahoukuttelumarkkinoihin ja tarjoaa uusille toimijoille mahdollisuuksia vahvistaa asemiansa uudistuneessa tilanteessa. Osaajahoukuttelua tekevät nyt maat, joita on aikaisemmin on pidetty houkuttelutoimien kohteena.

20 Unesco Science Report Series:
<https://www.unesco.org/reports/science/2021/en/report-series>

5.2 Kansallisesta korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden vahvistamisesta

Suomessa käydään kansallista keskustelua osaajien riittävydestä, korkeakoulutuksen ja tutkimuksen tulevaisuuden linjoista, rahoituksesta ja rakenteista, mutta myös kansallisen korkeakoulutuksen ja tutkimuksen laadun vahvistamisesta globaalissa kilpailu- ja yhteistyötilanteessa. Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten henkilöstön merkitys kansainvälisyyden edistäjänä korostuu. Inklusion tärkeys ja rasisminvastaisen työn vahvistaminen tukevat osaajien houkuttelua ja pitovoimaa myös Suomessa.

Vuoden 2017 kansainvälisyyden edistämisen linjausten rooli ja asema korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisen yhteistyön ja kansainvälistymisen kehittämisen ohjauksentässä on ollut paikoin epäselvä. Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjausmekanismit eivät ole aina olleet selkeitä korkeakouluille. Linjausten toimeenpano on kuitenkin edistynyt, myös ensimmäisen KV-foorumien loppuraportin suosituksiin on ryhdytty ja kehitystyö jatkuu.

Vuoden 2017 kansainvälisyyden edistämisen linjauksia valmisteleva ohjausryhmä asetti korkeakoulutuksen ja tutkimuksen

”tavoitetilaksi vuoteen 2025, että Suomi on uudistaja, kokeilija sekä tutkimuksen ja osaamisen tehokas hyödyntäjä. Suomeen on helppo tulla opiskelemaan ja työskentelemään. Suomessa on laadukkaat ja globaalisti innostavimmat korkeakoulutuksen ja tutkimuksen ympäristöt. Suomi tarjoaa osaamiseen, tutkimukseen ja yritys yhteistyöhön perustuvia ratkaisuja yhteisiin visaisiin haasteisiin. Suomella on vahva ja vastuullinen asema globaaleissa tiedontuottamisen ja osaamisen yhteistyöverkostoissa sekä arvoketjuissa ja Suomi on vetovoimainen investointikohde osaamisintensiiviselle toiminnalle.”²¹

Edellä mainittuihin tavoitteisiin on pyritty viimeisten viiden vuoden aikana useilla eri politiikkatoimilla. Näihin on pyritty myös korkeakoulujen omilla sekä muiden opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan toimijoiden että tutkimuslaitosten linjauksilla ja toimenpiteillä. Lisäksi myös muiden hallinnonalojen ja poikkialuehallinnonohjelmat ja toimet pyrkivät samaan tavoitetilään.

Seuraavaan taulukkoon on koottu opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan sekä koko valtioneuvoston yhteisiä linjauksia ja toimia korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämiseksi:

21 <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-457-3>

Taulukko 2. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan sekä koko valtioneuvoston yhteisiä linjauksia ja toimia korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämiseksi 2017 alkaen.

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämistä tukevia linjauksia

Hallitusohjelman tavoitteet:

- Suomi on kansainvälisesti houkutteleva paikka opiskella, tutkia ja investoida
- Suomi kokoaan suurempi maailmalla

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämistä tukevat politiikkalinjaukset OKM:n hallinnonalalla:

- Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030
- Koulutuspoliittinen selonteko
- Korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelma
- Tutkimusinfrastrukturistrategia
- Avoimen tieteen linjaukset

Linjauksia tukevia toimintoja:

- Korkeakoulujen rahoitus/ perus- ja strategiarahoitus
- Lukuvuosimaksujen käyttöönoton arviointi ja seuranta
- Lippulaiva-ohjelma
- LUMI -supertietokone
- KV-foorumi
- TFK-EAT-verkosto
- Supporting Immigrants in Higher Education in Finland, SIMHE
- Suositukset akateemiseen Kiina-yhteistyöhön

Valtioneuvoston yhteisiä tukevia linjauksia ja toimia, jotka tukevat korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämistä:

- Valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta
- Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton tiekartta
- TKI-tiekartta
- Kiina -toimintaohjelma (UM)
- Afrikka -strategia (UM)
- Virtual Finland
- Maakuvatyö (UM, OKM, TEM)
- Talent Boost, ml. Veto- ja pitovoima, lupaasiat (TEM, OKM)
- Tiedediplomatia (OKM, UM, TEM)
- Digitaalisen toimintaympäristön kehittäminen

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämistä tukevia linjauksia

OKM:n hallinnonalan toimijakentän linjauksia ja strategioita:

- Korkeakoulujen omat kv-linjaukset
- ARENE kestävän kehityksen ohjelma
- Unifin kestävän kehityksen ja vastuullisuuden teesit
- Suomen Akatemian strategia ja kv-toiminta
- Opetushallituksen strategia ja kv-toiminta

Linjauksia ja strategioita tukevia toimintoja:

- KV-ohjelmat ja sopimukset
- UniPID-verkosto

Kansallisessa tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatioiden päivitetystä tiekartasta 2021²² todetaan, että OKM:n johdolla valmistellaan vuoden 2022 aikana linjaukset korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden vahvistamiseksi.

5.2.1 Korkeakoulujen rahoitusmallin strategisen rahoituksen kansainvälisyysohjelma

Korkeakoulujen rahoitusmallin strategisen rahoituksen kansainvälisyysohjelma tukee korkeakoulujen kansainvälisyyden edistämistä yhteisesti sovitulla muodoilla kansallisesti ja globaalisti. Ohjelmaan sovittiin käytettäväksi yhteensä 185 milj. euroa vuosille 2021–2024. Kansainvälisyysohjelma jakautuu Globaalipilotti- (55,6 milj. euroa) ja Talent Boost (129,2 milj. euroa) -hankkeisiin.

Suomalaisilla korkeakouluilla on käynnissä kahdeksan Globaalipilotti -hanketta, jotka toimivat yhteistyöverkostona korkeakoulujen laajemmalle yhteistyölle. Hankkeiden koordinoimista vastaavat suomalaiset korkeakoulut: tavoitteena on luoda yhteistyöverkosto suomalaisten ja kohdemaiden kumppanikorkeakoulujen välille, sekä kehittää kahdensuuntaista yhteistyötä. Ohjelman tarkoituksena on luoda uudenlaisia yhteyksiä, jotka vahvistavat Suomen korkeakoulutusta, osaamisbrändiä ja yhteistyöverkostoa globaalisti. Päämääränä on kansainvälisten osaajien houkuttelu ja rekrytointi Suomeen, sekä globaaleihin tarpeisiin vastaavat tutkimus- ja TKI-hankkeet. Suomalaisilla korkeakouluilla on ohjelmaan

²² Tutkimus- ja innovaationeuvosto (TIN) käsitteli TKI-tiekartan päivitystä 17.11.2021. Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden ministerityöryhmä (OSSI-minry) hyväksyi päivitetyn TKI-tiekartan 14.12.2021. [Kansallinen tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatioiden päivitetty tiekartta 2021](#)

kytkeytyviä hankkeita Afrikan maiden, Kiinan, Intian ja Yhdysvaltojen kanssa. Yhteistyöverkostot keskittyvät koulutuksen, TKI-hankkeiden, elintarviketieteiden, terveydenhuollon ja hyvinvoinnin, kestävä kehityksen ja korkeakoulu yhteistyön ympärille. Globaaliohjelma tukee lisäksi korkeakoulujen omien kansainvälistymistä ja laatua korostavien strategisten tavoitteiden toteutumista.

Kuvio 4. Globaalipilottien sijoittuminen Aasiaan, Afrikkaan ja Yhdysvaltoihin.

Lähde: Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Talent Boost -ohjelma toimii kansallisena yhteistyöalustana, jonka tarkoituksena on kehittää kansainvälisiin osaajiin liittyviä palveluita.

Rahoitusohjelman Talent Boost -osiossa pyritään vastaamaan hallituksen tavoitteeseen kaksinkertaistaa työperäinen maahanmuutto nykytasosta vuoteen 2030 mennessä. Uusien ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä pyritään kolminkertaistamaan vuoteen 2030 mennessä: tavoitteena on, että 75 % opiskelijoista työllistyy ja jää Suomeen. Kansainvälisyysohjelman päämääränä on korkeakoulujen kansainvälisen vetovoiman kasvattaminen, tutkimuksen ja opetuksen laadun parantaminen, ja kansainvälisten osaajien integroiminen Suomeen.

Korkeakoulujen Talent Boost -palvelulupaus keskittyy kansainvälisten osaajien tukemiseen mm. työelämäyhteyksien vahvistamisella, kotimaisten kielten oppimista tukemalla,

sekä tarjoamalla osaamisen täydentämistä ja muuta tukea integroitumiseen. Hanke yhdistää maahanmuutto-, työllisyys- elinkeino- ja TKI-politiikkaa. Talent Boost -ohjelman kautta käynnistyneitä kehittämishankkeita ovat mm. S2-koulutustarjonnan kehittäminen ja lisääminen, lääkärien ja hammaslääkäreiden pätevyitysmiskoulutus, sairaanhoitajien kaksikielinen toimintapilotti, maahanmuuttajien tukeminen korkeakoulu- ja työmarkkinoille (SIMHE) sekä Talent Hub -tuki kansainvälisten osaajien houkuttelemiseksi. Suomen vetovoimaa kansainvälisten osaajien silmissä pyritään lisäämään mm. Suomi-stipendiohjelmalla, alakohtaisilla polkuopinnoilla sekä kaksikielisillä tutkintomahdollisuuksilla.

Strategisen rahoituksen kansainvälisyystoimista on sovittu korkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön välisissä sopimuksissa:

Korkeakoulut ovat aktiivisia globaaleissa edelläkävijäverkostoissa, jotka auttavat ratkaisemaan ihmiskunnan haasteita. Monialainen yhteistyö ja avoimet toimintatavat ovat tutkimuksen, koulutuksen ja innovaatiotoiminnan keskeisiä voimavaroja. Korkeakoulut osallistuvat aktiivisesti kansainvälisesti kilpailukykyisten osaamiskeskittymien ja innovaatioekosysteemien kehittämiseen.

Strategiaperusteisen rahoituksen kansainvälisyysohjelmalla toimeenpannaan hallitusohjelman korkeakoulu- ja tiedepolitiikan kansainvälistymislinjauksia ja Talent Boost -ohjelmaa vahvistamalla Suomen korkean osaamisen brändiä ja houkuttelevuutta globaalisti sekä laatimalla toimintamallit kansainvälisten opiskelijoiden ja tutkijoiden Suomeen kiinnittymiselle. Talent Boost -palvelulupaus rakentuu toimenpiteistä, joilla korkeakoulu vahvistaa kansainvälisten opiskelijoiden ja tutkijoiden suomalaiseseen yhteiskuntaan integroitumista ja Suomen työmarkkinoille siirtymistä. Korkeakouluissa yksi Talent Boost -toiminnan muoto on SIMHE-toiminta (Supporting Immigrants in Higher Education in Finland, SIMHE). Palvelulupauksen toteutukseen tarvitaan myös vahvaa alueellista yhteistyötä kaupunkien, julkisten toimijoiden ja alueen elinkeinoelämän kesken. Talent Boost -palvelulupaus tukee strategiaperusteisen rahoituksen globaali-ohjelmaosion toimenpiteitä.

Globaali-ohjelman tavoitteena ovat puolestaan uudenlaiset toimenpiteet, jotka johtavat Suomen korkeakoulutus ja osaamisbrändin ja kumppanuuksien vahvistamiseen globaalisti. Globaali-ohjelma tukee myös korkeakoulujen omien, vahvasti kansainvälisyyttä ja laatua korostavien strategisten tavoitteiden toteutumista. Käynnistettävän globaali-ohjelman tavoitteena on edistää valittuihin TFK-maihin ja -alueille kohdentuvien yhteisten, korkeakoulujen toimintaa kokoavien ison mittaluokan osaamiskokonaisuuksien tarjoaman muodostamista, käynnistää yhteiskampanjoita opiskelija- ja tutkijarekrytointiin sekä tutkimus- ja TKI-yhteistyöhön.

5.3 Eurooppalaiset ohjelmat kansainvälisyyden tukena

Kansallisen EU-selonteon mukaan Suomi on aloitteellinen ja yhteistyökykyinen EU-jäsenvaltio, joka tavoittelee eurooppalaista lisäarvoa tuovia ratkaisuja sekä EU:n yhtenäisyyttä ja avoimuutta.²³

Euroopan tasolla koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälinen ulottuvuus on tärkeä osa politiikkatavoitteita ja niiden toteuttamiseen tähtäviä ohjelmia ja prosesseja. Eurooppalaisen koulutusalueen (EEA) keskeisiä instrumentteja ovat mm. eurooppalaiset yliopistoverkostot, joita kannustetaan myös globaaliin yhteistyöhön sekä eurooppalaisella korkeakoulualueella (EHEA) globaalin politiikkavuoropuhelun koordinaatioryhmä (Coordination Group on Global Policy Dialogue²⁴). Tammikuussa 2022 julkaistu komission tiedonanto Eurooppalaisesta yliopistostrategiasta esittääkin yhdeksi avaintavoitteekseen yliopistojen vahvaa roolia EU:n globaaleissa toimissa.²⁵ Eurooppalaisen tutkimusalueen tärkein kansainvälisyyden edistämisen yhteinen väline on Horisontti Eurooppa.

Euroopan unionin Erasmus+ -ohjelman päätehtävänä on tarjota nuorille, opiskelijoille ja aikuisille mahdollisuuksia liikkuvuuteen Euroopassa kansainvälistymiseen ja rahoitusta kouluttautumiseen, opiskeluun tai harjoitteluun ulkomailla. Lisäksi ohjelma tarjoaa oppilaitoksille ja organisaatioille mahdollisuuden tehdä yhteistyötä kansainvälisten kumppaniensa kanssa. Korkeakoulujen Erasmus+ -liikkuvuustoiminnosta voi hakea myös globaalin liikkuvuuden rahoitusta eli saapuvia ja lähteviä liikkuvuusjaksoja Suomen ja Euroopan ulkopuolisten kumppanimaiden välillä.

Eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) toteuttamiseen tähtäävä Horisontti Eurooppa -ohjelma on puolestaan EU:n kaikkien aikojen suurin panostus tutkimukseen ja innovointiin Euroopassa. Suurin osa Horisontti Eurooppa -rahoituksesta myönnetään globaaleihin haasteisiin keskittyville laajoille eurooppalaisille yhteistyöhankkeille, mutta ohjelmasta rahoitetaan myös huippututkijoiden urauurtavaa tutkimusta, kansainvälistä liikkuvuutta, infrastruktuureja sekä yritysten tuotekehitystä, innovaatioiden skaalausta ja kansainvälistä kasvua. Pyrkimyksenä on edistää yhteistyötä myös ns. kolmansien maiden tutkijoiden ja innovaattoreiden kanssa. Komissio neuvottelee useiden EU:n ulkopuolisten maiden assosioitumisesta ohjelmaan. Joulukuussa 2021 assosiaatiosopimuksia on solmittu mm. Islannin, Israelin, Norjan, Turkin, useiden Länsi-Balkanin sekä Itä-Euroopan maiden kanssa.

23 Valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta : Vahva ja yhtenäinen EU – kohti kestävämpää Euroopan unionia. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-713-3>

24 http://ehea.info/Upload/CG_Global_Policy_Dialogue_Final_Report.pdf

25 EU yliopistostrategia, EU komissio COM(2022) 16 final <https://education.ec.europa.eu/document/commission-communication-on-a-european-strategy-for-universities>

Iso-Britannian kanssa prosessi on edelleen käynnissä ja eritasoisia keskusteluja on käynnissä mm. Kanadan, Etelä-Korean, Japanin, Singaporen, Australian ja Uuden Seelannin kanssa. EU:n tutkimus- ja innovaatiotoiminnan globaalia ulottuvuutta linjataan komission tiedonannossa *Global Approach to Research and Innovation, Europe's strategy for international cooperation in a changing world*.²⁶ Siinä nostetaan esiin mm. eurooppalaisia arvoja sekä globaaleja kumppanuuksia.

Globaali Eurooppa -ohjelma²⁷ on puolestaan EU:n tärkein rahoitusväline köyhyyden poistamiseksi ja kestäväen kehityksen, vaurauden, rauhan ja vakauden tukemiseksi. Vuosien 2021–2027 ohjelmalla lisätään EU:n ulkoisten politiikkojen vaikuttavuutta ja näkyvyyttä, vahvistetaan niiden johdonmukaisuutta sisäisten politiikkojen kanssa ja annetaan EU:lle tarvittavaa joustavuutta, jotta se voi reagoida nopeammin uusiin kriiseihin ja haasteisiin.

Joulukuussa 2021 julkaistu EU:n komission ja ulkoasianedustajan yhteinen *Global Gateway* -strategia²⁸ tähtää lähes 300 miljardin investointeihin globaaliyhteistyön tehostamiseksi ja infrastruktuurien kohentamiseksi mm. koulutuksen, digitalisaation, liikenteen, terveyden ja ilmastotoimien alueella. Globaali Eurooppa -ohjelma on keskeinen väline strategian toteuttamisessa, mutta myös monet muut EU:n ohjelmat, esimerkiksi Erasmus+ ja Horisontti Eurooppa kontribuoivat sen tavoitteiden saavuttamiseen.

5.4 Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismainen yhteistyö on luonteva osa kansallista korkeakoulu- ja tutkimusyhteistyötä.

Pohjoismaisen ministerineuvoston 2021 Suomen puheenjohtajuuskauden OKM:n toimialan pääteemana oli inhimillisen pääoman rooli kestäväen kehityksen ja pohjoismaisen vision toteutuksessa sekä eri alojen yhteiset toimet tavoitteen edistämiseksi.

26 *Global Approach to Research and Innovation, Europe's strategy for international cooperation in a changing world* (May 2021, https://ec.europa.eu/info/files/communication-global-approach-research-and-innovation_en Communication on the Global Approach to Research and Innovation | European Commission (europa.eu). Hyväksytty Euroopan neuvostossa 28.9.2021.)

27 Factsheet – Global Europe: Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument (June 2021) https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/factsheet-global-europe-ndici-june-2021_en.pdf

28 *Global Gateway* -strategia (2021). https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/global-gateway_fi

KV-foorumin toiminnassa Pohjoismaat ovat olleet luonnollisia vertaismaita eri alaryhmien toimissa sekä yhteisissä seminaareissa.

Pohjoismainen yhteistyö voi toimia pilotointina tai kokeilualustana. Esimerkiksi pohjoismaisten tutkimusrahoittajien yhteistyöelin NordForsk on aloittanut kokeilun, jossa se toimii tutkimusrahoittajien yhteistyöalustana Euroopan ulkopuolisten maiden kanssa. Tällaisena esimerkkinä voi mainita mm. vuonna 2021 japanilaisen AMED:in kanssa rahoitetun tutkimusteeman Healthy Longevity.

5.5 Kansainvälinen keskustelu kansainvälisen yhteistyön arvoista ja periaatteista

Suomessa, Euroopassa ja globaalisti on laadittu suosituksia ja toimintaohjeistuksia yhteistyöstä maiden kanssa, joiden arvopohjat eivät ole linjassa omien kanssa. Eurooppalaisessa globaalissa korkeakoulutus- ja TKI-keskustelussa nousevat esiin mm. Kiina, Kiinan ja Yhdysvaltojen suhteet, tiedediplomatia, opetuksen ja tieteen vapaus (mm. Rome Ministerial Communique²⁹, Bonn Declaration³⁰, Magna Carta Universitatum³¹, ETINED³²), arvopohja yleisesti sekä yhteiseurooppalaiset pyrkimykset nousta vaikuttavaksi toimijaksi korkeakoulutuksessa ja tieteessä³³.

Myös kansallisessa keskustelussa samat teemat ovat nousseet esiin eri näkökulmista. Tästä yhtenä esimerkkinä korkeakoulut, tutkimuslaitokset ja muut opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan toimijat laativat suosituksia Kiinan kanssa tehtävän akateemisen

29 http://www.ehea.info/Upload/Rome_Ministerial_Communique.pdf

30 Bonn Declaration on Freedom of Scientific Research. Adopted at the Ministerial Conference on the European Research Area on 20 October 2020 in Bonn. https://bmbf.bmbfcluster.de/files/_DRP-EFR-Bonner_Erkl%C3%A4rung_EN_with%20signatures_M%C3%A4rz_2021.pdf

31 Magna Charta Universitatum <http://www.magna-charta.org/magna-charta-universitatum/read-the-magna-charta/the-magna-charta>

32 The Council of Europe Platform on Ethics, Transparency and Integrity in Education (ETINED) <https://www.coe.int/en/web/ethics-transparency-integrity-in-education/home?desktop=true>

33 Esim. Trusted Research <https://www.cpni.gov.uk/trusted-research>, SFIC Opinion on the implementation of the Bonn Declaration on Freedom of Scientific Research in International Cooperation in Research and Innovation <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-1356-2021-INIT/en/pdf> ja Tackling R&I foreign interference Staff working document. Komissio 2022. <https://op.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/3faf52e8-79a2-11ec-9136-01aa75ed71a1>

yhteistyön vastuulliseksi vahvistamiseksi³⁴. Euroopan tasolla puolestaan Eurooppalaisen tutkimusaluekomitean (ERAC) alainen kansainvälisen tutkimus- ja kehitystyön strateginen foorumi laati suositukset Kiinan kanssa tehtävään yhteistyöhön ja Kiinan toiminnan parempaan ymmärtämiseen³⁵.

Eurooppalaisen korkeakoulualueen alueen (EHEA) tavoitteena on, että opiskelijat ja henkilökunta voi liikkua vapaasti opiskelemaan, opettamaan ja tutkimaan. EHEA puolustaa korkeakoulutuksen perusarvoja, demokratiaa ja laillisuusperiaatetta. Perusarvoihin kuuluvat mm. institutionaalinen autonomia, akateeminen vapaus, opiskelijoiden ja henkilökunnan osallistuminen päätöksentekoon sekä yhteiskuntavastuu. Rooman kommunikation liitteessä I on kannanotto akateemisen vapauden periaatteista.³⁶ Komission tiedonanto tutkimusta ja innovointia koskevasta globaalista lähestymistavasta on eurooppalainen kansainvälisen TKI-toiminnan strategia. EU:n pyrkimyksenä on ottaa johtava roolin kansainvälisten tutkimus- ja innovointikumppanuuksien tukijana ja tarjota innovatiivisia ratkaisuja kansallisiin ja globaaleihin haasteisiin. Erityisen vahvasti EU ottaa kantaa monenvälisyyden, avoimuuden ja vastavuoroisuuden periaatteisiin muun maailman kanssa tekemässään yhteistyössä. EU tuo esiin kansainvälisiä sääntöjä ja perusarvojaan ja vahvistaa samalla avointa strategista riippumattomuuttaan.

Euroopan neuvosto, Research and Innovation Pact -suosituksissaan, ohjaa jäsenmaita ja komissiota laatimaan yhteisen ymmärryksen ja määritelmät keskeisistä arvoista ja periaatteista, jotta ne voidaan ottaa käyttöön Euroopan ulkopuolisten maiden kanssa tehtävässä yhteistyössä³⁷. Tässä keskustelussa arvoiksi ja periaatteiksi on nostettu mm. akateeminen vapaus, tieteen ekselenssi, vastavuoroisuus, eettisyys ja integrity, sukupuolten tasa-arvo, moninaisuus ja inklusio, avoin data ja avoin tiede, arvon luonti sekä sosiaalinen ja taloudellinen vaikuttavuus, sosiaalinen vastuu ja solidaarisuus sekä häirinnän estäminen (interference/influence).

34 Toimintatapasuosituksia akateemiseen yhteistyöhön Kiinan kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2021:51 <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163639>

35 SFIC Recommendations on China based on the EU-KNOC initiative European Union European Research Area and Innovation Committee ERAC – Secretariat Brussels, 5 November 2021 (OR. en) ERAC 1204/21 <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-1204-2021-INIT/en/pdf>

36 Statement on Academic Freedom http://ehea.info/Upload/Rome_Ministerial_Communique_Annex_I.pdf

37 Neuvoston päätelmät 26.11.2021

5.6 Tiedediplomatia

Tiedediplomatia on noussut viime vuosina erityisesti eurooppalaisessa keskustelussa esiin yhteisenä eurooppalaisena toimintatapana (ulkosuhdehallinto, komissio ja jäsenmaat). Aiemmin tiedediplomatian johtavia maita ovat olleet mm. Yhdysvallat ja Iso-Britannia. Vuosikymmen sitten julkaistu Royal Societyn jaottelu tiedediplomatian eri muodoista toimii useissa keskusteluissa edelleen alustana.³⁸ Tiedediplomatiaa on käsitelty myös Suomessa, viimeksi VN-Teas-hankkeena³⁹, jonka raportin tiedotteessa todetaan, että

Tiedediplomatian tavoitteellisempi valjastaminen on Suomelle mahdollisuus vahvistaa tieteen ja ulkosuhteiden rajapintaa, suomalaisen osaamisen vientiä, kasvua ja innovaatioita, sekä tarjota globaalilla tasolla uusia mahdollisuuksia yhteisten haasteiden ratkaisemiseksi. Samalla tiedediplomatia on keino Suomelle edistää omia kansallisia tavoitteita ja arvoja maailmalla sekä vahvistaa EU:n ulkopoliittista toimijuutta.

Euroopan tasolla tiedediplomatia vahvistuu sekä jäsenmaissa, EU komissiossa että Euroopan ulkosuhteissa ja näiden välisessä yhteistyössä. Itävallan laatimassa tiedediplomatiaselvityksessä käsiteltiin muutamia vertaismaita, Suomi oli näistä yksi. Suomalaisesta tiedediplomatiasta raportissa nostettiin esiin arktinen osaaminen ja toiminta, Akatemian Lippulaiva-ohjelma, Team Finland Knowledge -verkosto, KV-foorumi sekä yksittäisenä toimijana UniPID-verkosto⁴⁰.

5.7 Tunnistettuja kansainvälisyyden edistämisen näkökulmia

Kesällä 2021 toteutetun kansainvälisyyden edistämisen linjausten päivityskyselyssä kävi ilmi, että osaajien houkuttelu on juuri nyt suomalaisessa korkeakoulutus- ja tutkimuskentässä merkittävin haaste, johon tulee suunnata runsaasti huomiota. Näihin kysymyksiin ja haasteisiin vastataan korkeakoulujen kestävän kasvun ohjelmassa, Talent Boost -toimilla ja poikkihallinnolla yhteistyöllä. Eettisyys, kestävyys ja vastuullisuus nousivat myös esiin.

38 https://royalsociety.org/~media/royal_society_content/policy/publications/2010/4294969468.pdf

39 Kohti mahdollistavaa tiedediplomatiaa: Suomalaisen tiedediplomatian tila ja kehittämistarpeet. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2021:41. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-174-2>

40 The Austrian Science Diplomacy Ecosystem https://www.zsi.at/object/publication/6090/attach/Infographic-29_09_2021.pdf

Suomalaisten korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten olemassaoloa ja kansainvälistä yhteistyötä ohjaavat akateeminen vapaus ja institutionaalinen autonomia. Suomalaiskorkeakouluille ja tutkimuslaitoksille tärkeitä arvoja ovat mm. akateemisen vapauden ja tieteellisen vertaisarvioinnin integriteetin kunnioittaminen ja hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen, turvallisuuden huomioiminen sekä laadun ja kilpailukyvyn ylläpitäminen. Nämä eivät kuitenkaan tulleet kyselyssä esiin yhtä voimakkaasti kuin eurooppalaisessa, tai laajemmin globaalissa, keskustelussa, joihin on viitattu raportin aikaisemmissa osissa. Inklusio, aidosti kv-korkeakoulu- ja tiedeyhteisö sekä rasismiin vastainen työ ovat kuitenkin merkittäviä pitovoimatekijöitä, joihin tulee kiinnittää yhä enemmän huomioita kaikilla tasoilla, niin opetuksessa, tutkimuksessa kuin hallinnossakin.

Team Finland Knowledge -erityisasiantuntijoiden viesteissä nousevat esiin kumppanudet kotimaassa, Euroopassa ja globaalisti. Tähän viittaa myös KV-foorumin globaalivastuullisen alaryhmän viestissä Suomen roolista globaalin etelän kanssa tehtävässä yhteistyössä. Globaalivastuu ja kestävä kehitys tavoitteet ovat esillä sekä ammattikorkeakoulujen kuin yliopistojen rehtorien neuvostojen periaateohjelmissa. UniPID-verkosto on tehnyt urauurtavaa, yliopistoja, tutkimuslaitoksia ja valtionhallintoa yhdistävää työtä jo pitkään. Suomi on myös aktiivinen toimissaan globaaliin oppimisen kriisiin vastaamisessa.

Kiertovoiman merkitys suomalaisen osaamisen ja houkuttelevuuden vahvistamisessa on yhä tärkeämpää pandemian ajan liikkuvuuslukujen valossa. Suomeen tulee saada osaajia, mutta myös suomalaisten osaajien – niin opiskelijoiden, tutkijoiden kuin muun henkilöstön – liikkuvuus maan rajojen ulkopuolelle on tärkeää. Suomalaisten opiskelijoiden kiinnostus ulkomaan vaihtojaksoja kohtaan on laskenut jo vuosia ja toisaalta ulkomailla koko tutkinnon suorittaneista suomalaisista iso osa ei ole kiinnostunut palaamaan Suomeen valmistumisen jälkeen. Toimintaympäristön – korkeakoulutuksen, tutkimuksen ja ympäröivän yhteiskunnan – tulee olla houkutteleva ja valmis ottamaan vastaan erisistä Suomeen pyrkiviä ja täällä jo asuvia osaajia.

6 Uudistamisen prosessi

Kansainvälisyys on vakiintunut osa suomalaisten korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten toimintaa. Kansainvälisyys ei kuitenkaan ole tavoite itsessään, vaan se on keino laadun vahvistamiseen, verkostumisen ja uusien kohtaktien ja mahdollisuuksien kautta opetuksen ja tutkimuksen uudistumiseen. Kansainvälistymisellä on myönteisiä vaikutuksia, jotka liittyvät instituutioiden osaamis pohjan laajenemiseen, tiedon ja innovaatioiden jakamiseen, akateemisen laadun vahvistamiseen, globaalin ymmärryksen kasvamiseen sekä mahdollisiin vaikutuksiin taloudessa lyhyellä ja pitkällä aikajänteellä.

Yllä on huomioitu syötteitä aiheista, jotka ovat nousseet esiin KV-foorumin kahden vuoden työn aikana ja joita tulisi nostaa esiin edelleen. Kansainvälisyyden edistäminen on jatkuvaa työtä. Kansainvälisyyden edistämisen strategiaprosessissa huomioidaan KV-foorumin toiminta-aikana valmistuneet linjaukset, joiden viesteihin ja toimeenpanoon liittyy kansainvälisyyden vahvistamisen elementtejä. Näitä ovat mm. korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelma, TKI-tiekartan päivitys, Parlamentaarisen TKI-työryhmän loppuraportti, koulutuspoliittinen selonteko.

KV-foorumi on verkostojen verkosto, jota puheenjohtaa korkeakoulujen valitsevat edustajat, ja jonka jäsenet edustavat niin korkeakouluja ja niiden verkostoja, tutkimuslaitoksia, opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon alan muita toimijoita, sidosryhmiä ja ministereitä. KV-foorumi ei ole päättävä elin, mutta sen tehtävänä on *seurata ja kehittää korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten linjausten toimeenpanoa ja toimintaympäristön muutosta huomioiden muut voimassaolevat, kansalliset ja kansainväliset, korkeakoulutuksen ja tutkimuksen linjaukset.*

Vuoden 2022 aikana päivitetään ja valmistellaan linjaukset korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden vahvistamiseksi opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla. KV-foorumi toimii prosessin asiantuntija- ja sidosryhmäalustana. Työssä otetaan huomioon kansalliset linjaukset, KV-foorumin viestejä väliraportista, eurooppalaiset näkökulmat globaaliin korkeakoulutuksen ja tutkimukseen sekä nousevat aiheet sidosryhmiä konsultoiden. Korkeakouluja ja muita toimijoita kuullaan foorumin verkostojen kautta ja sidosryhmätilaisuuksissa.

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Kirje

25.2.2020

VN/2348/2020
VN/2348/2020-OKM-2

Rehtori Jukka Kola

OKM: Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten asioiden foorumin asettaminen 1.3.2020-21.12.2023

Opetus ja kulttuuriministeriö asettaa korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten asioiden foorumin ajalle 1.3.2020 – 31.12.2023.

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen tavoitteena on kokoaan suurempi Suomi Euroopassa ja maailmassa sekä osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistymisen linjaukset 2017-2025 edistävät näitä tavoitteita.

Kansainvälisyyden edistämislinjauksessa 2017-2025 tavoitteeksi asetettiin suomalaisen korkeakoulutuksen ja tutkimuksen laadun vahvistaminen ja globaalisti tunnustetun edelläkävijäaseman saavuttaminen vuoteen 2025 mennessä. Näiden tavoitteiden toteutumista tukevat Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030, Tutkimus- ja innovaationeuvoston visio ja tiekartta, jatkuva korkeakoulujen ja tiedelaitosten laadun ja tuloksellisuuden kehittäminen osana valtion rahoitus- ja ohjausjärjestelmää, korkeakoulujen omat strategiset valinnat ja profiloitiprosessit sekä muut käynnissä olevat kansalliset kehittämissuunnitelmat. Hallinnonalan toimissa otetaan huomioon Suomen sitoutuminen korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistymistä ohjaaviin muihin politiikkalinjauksiin.

Foorumi seuraa ja kehittää korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten linjausten toimeenpanoa ja toimintaympäristön muutosta huomioiden muut voimassaolevat, kansalliset ja kansainväliset, korkeakoulutuksen ja tutkimuksen linjaukset.

KV-foorumin tehtävänä on korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämistä linjaavien kansallisten ja kansainvälisten asiakirjojen, raporttien ja suositusten toteutumisen seuranta ja toimintatapojen kehittäminen. KV-foorum toimii digitaalisen alustan ja tilaisuuksien kokonaisuutena, joka mahdollistaa laajan kansallisen osallistumisen sekä vertaisoppimisen ja hyvien käytänteiden jakamisen kansainvälisessä toiminnassa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Meritullinkatu 10
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 135 9335
+358 9 135 9335

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo@minedu.fi

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten asioiden foorumin kokoonpano

Opetus- ja kulttuuriministeriö kutsuu foorumin puheenjohtajaksi teidät rehtori Jukka Kola, Turun yliopisto, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry

Lisäksi foorumiin kutsutaan

varapuheenjohtajaksi vararehtori Henrika Franck, Arcada Yrkeshögskolan, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

sekä

erikoistutkija Stefan Fronzek, SYKE

kehittämispäällikkö Anna Grönlund, Jyväskylän yliopisto, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry

lehtori Özerk Göker, Savonia

palveluvastaava Ahmed Hamad, Vaasan yliopisto, Yliopistojen kansainvälisten asioiden päälliköiden Aivoriihi-verkosto (varalla kehitysjohtaja Charlotta Collén Oulun yliopistosta)

erityisasiantuntija Antti Hautaniemi, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö (varalla neuvotteleva virkamies Saara Leppinen)

professori Sari Havu-Nuutinen, Itä-Suomen yliopisto, Finnish University Partnership for International Development UniPID -verkosto (varalla koordinaattori Johanna Kivimäki, UniPID)

opintoasioiden johtaja Janne Hokkanen LUT-yliopisto, OHA-foorum

Chair of the Assembly of the UArctic Liisa Holmberg, UArctic (varalla kansainvälisten asiain johtaja, pääsihteeri UArctic Outi Snellman)

asiantuntija Helena Holopainen, Helsingin yliopisto, Finn-ARMA (varalla tutkimusasiamies Jaana Kokkonen Hanken School of Economics)

kansainvälisten asioiden päällikkö Anu Härkönen, Turun ammattikorkeakoulu, PINNET-verkosto (varalla kansainvälisten asioiden päällikkö Liisa Timonen, Karelia ammattikorkeakoulu)

erikoistutkija Csaba Jansik, Luonnonvarakeskus LUKE

opintopalveluiden päällikkö Tarja Kalliomäki-Linnas, Tampereen ammattikorkeakoulu, Opintoasiainpäälliköiden työvaliokunnan verkosto (varalla opintoasiainpäällikkö Mari Emmes Centria ammattikorkeakoulu)

henkilöstöasiantuntija Anne Kauppinen, Itä-Suomen yliopisto, Finnish Academic Mobility Support Network FAMO (varalla HR-specialist, internationella personalärenden Pia Le Grand, Åbo Akademi)

rehtori Teemu Kokko, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

koulutuspolitiikan asiantuntija Jani Kykkänen, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL (varalla kansainvälisten asioiden ja EU-edunvalvonnan asiantuntija Maria Nyroos)

vararehtori Jyrki Laitinen, Oulun ammattikorkeakoulu, Ammattikorkeakoulujen TKI-johdon verkosto

director Mika Lautanala, Business Finland (varalla Executive Director Teija Lahti-Nuuttila)

johtava asiantuntija Laura Lindeman, työ- ja elinkeinoministeriö (varalla neuvotteleva virkamies Johanna Laukkanen)

johtaja, yliopistolehtori Outi Luova, Turun yliopisto, Aasia -verkosto (varalla dosentti Jukka Jouhki)

vastaava asiantuntija Kenneth Lundin, Opetushallitus (varalla vastaava asiantuntija Sofia Lähdeniemi)

kansainvälisten asioiden suunnittelija Conrad Lyaruu, Laurea ammattikorkeakoulu

rakennusneuvos Juha-Pekka Maijala, Ympäristöministeriö (varalla tutkimusjohtaja Tanja Suni)

toiminnanjohtaja Sanna Marttinen, Tutkimuslaitosten Tulanet -verkosto

emeritaprofessori, tutkimusjohtaja Anna Mauranen, Suomalainen Tiedeakatemia

digi- ja koulutusasioiden päällikkö Joonas Mikkilä, Suomen Yrittäjät (varalla koulutusasioiden asiantuntija Marja Vartiainen)

kansainvälisten asioiden päällikkö Jani Moliis, Helsingin kaupunki (varalla erityissuunnittelija Ida Björkbacka)

neuvotteleva virkamies Elina Nikkola, maa- ja metsätalousministeriö (varalla neuvotteleva virkamies Suvi Ryyänen)

erityisasiantuntija Laura Parsama, Suomen Kuntaliitto (varalla yhteysjohtaja José Valanta)

ulkoasiainneuvos Marjaana Sall, Ulkoministeriö

korkeakoulupolitiikan asiantuntija Anniina Sippola, Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK (varalla hyvinvointipolitiikan asiantuntija Hannele Kirveskoski)

toimitusjohtaja, dosentti Liisa Suvikumpu, Säätiöt ja rahastot ry (varalla tiedejohtaja, dosentti Kalle Korhonen, Koneen Säätiö & hallituksen jäsen, Säätiöt ja rahastot ry)

tulosalueen johtaja Leena Turku, maahanmuuttovirasto

johtaja Jussi Vauhkonen, Suomen Akatemia (varalla ylijohtaja, tutkimus Riitta Maijala)

asiantuntija Mikko Vieltojärvi, Elinkeinoelämän keskusliitto Elinkeinoelämän keskusliitto EK:sta (varalla johtaja Riikka Heikinheimo)

Assistant Director of Strategic Partnerships & Initiatives Leasa Weimer, Fulbright Suomi-säätiöstä (varalla toimitusjohtaja Terhi Mölsä)

professori Baory Yang, Turun yliopisto

tutkija Nafisa Yeasmin, Lapin yliopisto

sekä

opetus- ja kulttuuriministeriöstä ylijohtaja Tapio Kosunen, johtaja Erja Heikkinen ja johtaja Birgitta Vuorinen, opetusneuvos Johanna Hulkko, opetusneuvos Kaisu-Maria Piironen ja opetusneuvos Tiina Vihma-Purovaara.

Foorumin toiminta

Foorumille asetetaan työvaliokunta, jonka puheenjohtajaksi nimitetään Anna Grönlund ja varapuheenjohtajaksi Teemu Kokko, jäseniksi Johanna Hakala Suomen Akatemiasta, Kenneth Lundin ja Sofia Lähdeniemi Opetushallituksesta, Hamad Ahmed Aivoriihi-verkostosta, Anu Härkönen Pinnet-verkostosta sekä Kaisu-Maria Piironen ja Tiina Vihma-Purovaara opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Foorumin toimikausi on 1.3.2020 -31.12.2023. Foorumi kuulee asiantuntijoita ja eri sidosryhmiä ja asettaa tarvittaessa jaostoja tai alaryhmiä asioiden valmistelua varten.

Lisäksi foorumi järjestää tilaisuuksia eri teema-alueista. Foorumi kokoontuu noin 2-3 kertaa vuodessa laajassa kokoonpanossa.

Kustannukset ja rahoitus

Foorumin jäsenille ei makseta palkkiota, mutta mahdolliset matkakustannukset korvataan matkustusohjeiden mukaisesti. Foorumin toiminnasta aiheutuvat kulut maksetaan momentilta 29.40.20.

Tiede- ja kulttuuriministeri

Hanna Kosonen

Opetusneuvos

Tomi Halonen

Liitteet

Jakelu

rehtori Jukka Kola
vararehtori Henrika Franck
erityissuunnittelija Ida Björkbacka
kehitysjohtaja Charlotta Collén
opintoasiainpäällikkö Mari Emmes
erikoistutkija Stefan Fronzek
kehittämispäällikkö Anna Grönlund
lehtori Özerk Göker
kansainvälisten asioiden päällikkö Johanna Hakala
palveluvastaava Ahmed Hamad
erityisasiantuntija Antti Hautaniemi
professori Sari Havu-Nuutinen
johtaja Riikka Heikinheimo
johtaja Erja Heikkinen
opintoasioiden johtaja Janne Hokkanen
Chair of the Assembly of the UArctic Liisa Holmberg
asiantuntija Helena Holopainen
opetusneuvos Johanna Hulkko
kansainvälisten asioiden päällikkö Anu Härkönen
erikoistutkija Csaba Jansik
dosentti Jukka Jouhki
opintopalveluiden päällikkö Tarja Kalliomäki-Linnas
henkilöstöasiantuntija Anne Kauppinen
hyvinvointipolitiikan asiantuntija Hannele Kirveskoski
koordinaattori Johanna Kivimäki
rehtori Teemu Kokko
tutkimusasiamies Jaana Kokkonen
tiedejohtaja, dosentti Kalle Korhonen
ylijohtaja Tapio Kosunen
koulutuspolitiikan asiantuntija Jani Kykkänen
Executive Director Teija Lahti-Nuuttila
vararehtori Jyrki Laitinen
neuvotteleva virkamies Johanna Laukkanen
director Mika Lautanala
HR-specialist, internationella personalärenden Pia Le Grand
neuvotteleva virkamies Saara Leppinen
johtava asiantuntija Laura Lindeman
vastaava asiantuntija Kenneth Lundin
johtaja, yliopistolehtori Outi Luova
kansainvälisten asioiden suunnittelija Conrad Lyaruu
vastaava asiantuntija Sofia Lähdeniemi
rakennusneuvos Juha-Pekka Maijala
ylijohtaja, tutkimus Riitta Maijala
toiminnanjohtaja Sanna Marttinen
emeritaprofessori, tutkimusjohtaja Anna Mauranen
digi- ja koulutusasioiden päällikkö Joonas Mikkilä
kansainvälisten asioiden päällikkö Jani Moliis
toimitusjohtaja Terhi Mölsä
neuvotteleva virkamies Elina Nikkola
kansainvälisten asioiden ja EU-edunvalvonnan asiantuntija Maria Nyroos
erityisasiantuntija Laura Parsama
kansainvälisten asioiden suunnittelija Marika Peltoniemi
opetusneuvos Kaisu-Maria Piironen
neuvotteleva virkamies Suvi Ryyänen
ulkoasiainneuvos Marjaana Sall
korkeakoulupolitiikan asiantuntija Anniina Sippola
kansainvälisten asiain johtaja, pääsihteeri Outi Snellman
tutkimusjohtaja Tanja Suni
toimitusjohtaja, dosentti Liisa Suvikumpu
kansainvälisten asioiden päällikkö Liisa Timonen
tulosalueen johtaja Leena Turku

koulutusasioiden asiantuntija Marja Vartiainen
 johtaja Jussi Vauhkonen
 yhteysjohtaja José Valanta
 Assistant Director of Strategic Partnerships & Initiatives Leasa Weimer
 opetusneuvos Tiina Vihma-Purovaara
 asiantuntija Mikko Vieltojärvi
 johtaja Birgitta Vuorinen
 professori Baory Yang
 tutkija Nafisa Yeasmin

Tiedoksi

Ammattikorkeakoulujen KV-päälliköiden PINNET-verkosto
 Ammattikorkeakoulujen opintoasiainpäälliköiden verkosto
 Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
 Ammattikorkeakoulujen TKI-johdon verkosto
 Business Finland
 Elinkeinoelämän keskusliitto EK
 Finnish Academic Mobility Support Network FAMO
 Finnish University Partnership for International Development UniPID-verkosto
 Fulbright Suomi-säätiö
 Helsingin kaupunki
 Maahanmuuttovirasto
 Maa- ja metsätalousministeriö
 Opetushallitus
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 Suomalainen tiedeakatemia
 Suomen Akatemia
 Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK
 Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
 Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL
 Suomen Yrittäjät
 Säätiöt ja rahastot ry
 Tutkimuslaitosten TULANET-verkosto
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Uarctic
 Ulkoministeriö
 Yliopistojen Aasia-verkosto
 Yliopistojen kansainvälisten asioiden päälliköiden Aivorihi-verkosto
 Yliopistojen opintohallintopäälliköiden verkosto OHA-foorum
 Yliopistojen tutkimuspäälliköiden verkosto Finn-ARMA
 Ympäristöministeriö

Liite 2. KV-foorumin alaryhmät

Alaryhmät

Aidosti kansainvälinen korkeakoulu- ja tutkimusyhteisö

Vetovastuu: Anne Kauppinen, UEF ja Liisa Timonen, Karelia AMK

Gloaalivastuullinen ohjelma

Vetovastuu: Pekka Seppälä, UM (kesään 2021 asti) ja Johanna Kivimäki, UniPID

Maakuva

Vetovastuu: Hanna Isotalo (OPH) ja Pipa Turvanen (TEM)

Osaamisen vienti

Vetovastuu: Piia Björn (UNIFI/TY) ja Hannele Teir (ARENE/Centria) 1.6.2021 saakka, jonka jälkeen Liisa Timonen (ARENE/Karelia)

KV-foorumin viestintää

KV-linjausblogit <https://kvlinjaukset.wordpress.com/>

KV-linjausblogin teemoja 2020–2021

Mikä tekee korkeakoulusta ja tutkimuslaitoksesta aidosti kansainvälisen?

Yhteinen maakuva ja eettiset periaatteet ovat hyvän maineen ja laadun tae.

Osaamisen vienti onnistumaan!

Team Finland Knowledge –verkoston erityisasiantuntijoiden ajankohtaisteemat

Team Finland Knowledge-verkoston harjoittelijoiden blogit sekä harjoittelun merkitys

TFK-työssä

LÄHTEITÄ JA MATERIAALIA

- Ammattikorkeakoulujen kestävä kehityksen ja vastuullisuuden ohjelma Arene 2020
Anchoring science diplomacy in Horizon Europe developing specific subjects and activities.
SFIC Task Force on Science diplomacy working paper. Strategic Forum for International STI
Cooperation SFIC. September 2020 file:///C:/Users/03039874/Downloads/ST_1357_2020_INIT_en.pdf
- THE AUSTRIAN SCIENCE DIPLOMACY ECOSYSTEM
https://www.zsi.at/object/publication/6090/attach/Infographic-29_09_2021.pdf
- Bonn Declaration on Freedom of Scientific Research. Adopted at the Ministerial Conference on
the European Research Area on 20 October 2020 in Bonn. (22.11.2021) https://bmbf.bmbfcluster.de/files/_DRP-EFR-Bonner_Erkl%C3%A4rung_EN_with%20signatures_M%C3%A4rz_2021.pdf
- COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN
ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS on a European strategy
for universities. Strasbourg, 18.1.2022. COM(2022) 16 final <https://education.ec.europa.eu/document/commission-communication-on-a-european-strategy-for-universities>
- COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL,
THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS
on the Global Approach to Research and Innovation Europe's strategy for international cooperation
in a changing world. Brussels, 18.5.2021 COM(2021) 252 final
https://ec.europa.eu/info/files/communication-global-approach-research-and-innovation_en
- Education Finland – Koulutusviennin ohjelma.
<https://www.educationfinland.fi/education-finland-koulutusviennin-ohjelma>
- THE EUROPEAN CODE OF CONDUCT FOR RESEARCH INTEGRITY <https://allea.org/code-of-conduct/>
Finland Promotion Board. Finland Promotion Board (FPB) ladattu 9.12.2021
- The Global Gateway. Joint Communication to the European Parliament, the Council, the European Economic
and Social Committee, the Committee of the Regions and the European Investment Bank JOIN(2021) 30
final. 1.12.2021 https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/joint_communication_global_gateway.pdf
- Input paper by the SFIC Science Diplomacy Task Force. Strategic Forum for International STI Cooperation
SFIC. March 2020. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-1352-2020-INIT/en/pdf>
- Kiina ja Yhdysvallat – haaste yrityksille: suurvaltakilpailun vaikutukset suomalaisyrityksille.
Ulkoministeriö 2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-281-336-7>
- Kohti mahdollistavaa tiedediplomatiaa : Suomalaisen tiedediplomatian tila ja kehittämistarpeet.
Uusikylä, Petri; Ketola, Johanna; Oreschnikoff, Aleksis; Aula, Pekka; Kuosmanen, Jaakko; Jaakkola, Suvii;
Jalonen, Harri (2021-05-20). Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2021:41
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163144>
- Koulutusviennin tiekartta 2020–2023. Opetushallitus. Raportit ja selvitykset 2020:8.
<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/koulutusviennin-tiekartta-2020-2023>
- Magna Charta Universitatum <http://www.magna-charta.org/magna-charta-universitatum/read-the-magna-charta/the-magna-charta> (9.12.2021)
- Participation of African researchers and innovators in COST Action – mapping of current activities.
COST Association and SFIC Africa Working Group. November 2021.
<https://www.cost.eu/uploads/2021/12/Report-SFIC-Africa-COST-v06Dec-006.pdf>
- Proposal for a Council Recommendation on building bridges for effective European higher education
cooperation. European Commission. Strasbourg, 18.1.2022. COM(2022) 17 final 2022/0008 (NLE)
<https://education.ec.europa.eu/document/proposal-for-a-council-recommendation-on-building-bridges-for-effective-european-higher-education-cooperation>
- ROADMAP & IMPACT PATHWAYS FOR A EU SCIENCE DIPLOMACY AGENDA SFIC SCIENCE DIPLOMACY
TASK FORCE. Strategic Forum for International STI Cooperation SFIC. DECEMBER 2021. <https://era.gv.at/governance/strategic-forum-for-international-st-cooperation/science-diplomacy-task-force/>
- Strategic Forum for International STI Cooperation SFIC Opinion on the implementation of the Bonn
Declaration on Freedom of Scientific Research in International Cooperation in Research and Innovation.
Strategic Forum for International STI Cooperation SFIC. July 2021.
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-1356-2021-INIT/en/pdf>

- Strategic Forum for International STI Cooperation SFIC Recommendations on China based on the EU-KNOC initiative EUROPEAN UNION EUROPEAN RESEARCH AREA AND INNOVATION COMMITTEE ERAC – Secretariat Brussels, 5 November 2021 (OR. en) ERAC 1204/21
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-1204-2021-INIT/en/pdf>
- Strategic Forum for International STI Cooperation SFIC: Toiminnan tuloksia 2021
<https://era.gv.at/news-items/sfic-summarises-its-achievements-in-comprehensive-overview-paper/>
- Strategy for Norway's participation in Horizon Europe and the European Research Area <https://www.regjeringen.no/contentassets/68895f46b6f34f1a9294ca3be7d25265/214092-kd-strategi-horizonteuropa-web.pdf>
- Strategy for Norway's participation in Erasmus+ and the European Education Area <https://www.regjeringen.no/contentassets/b5b5790ef6b4542b8b2d70b2c46b658/214092-kd-strategi-erasmus-web.pdf>
- Study on Austrian actors, networks and activities in the field of science diplomacy. Bringing Austrian science diplomacy to the next step: Challenges, state of play and recommendations. Final report Laure-Anne Plumhans, Elke Dall, Klaus Schuch Centre for Social Innovation (ZSI). 2021
https://repository.fteval.at/582/1/FinalReport-EN_29-09-2021.pdf
- Suomen valtionhallinnon Kiina-toimintaohjelma 2021. Ulkoministeriö 2021
https://um.fi/julkaisut/-/asset_publisher/TVOLgBmLyZvu/content/valtionhallinnon-kiina-toimintaohjelma
- Tackling R&I foreign interference : staff working document, 2022. European Commission, Directorate-General for Research and Innovation, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/513746>
- Team Finland -verkosto. Strategia 2019. https://www.team-finland.fi/4aaf24/siteassets/team-finland-subsite/documentation/team_finland_strategia_2019.pdf
- Toimintatapasuosituksia akateemiseen yhteistyöhön Kiinan kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2021:51 <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163639>
- Unifin kestävän kehityksen ja vastuullisuuden teesit Unifi ry 2020
<https://www.unifi.fi/viestit/kestavan-kehityksen-ja-vastuullisuuden-teesit/>
- UniPID ja OPH. Ekroos, Kajsa; Piippo, Sini; Kivimäki, Johanna; Hämäläinen, Anne; Plath, Melissa; ja Paavilainen, Saara. (2021.) Benchmarking study: Responsible Funding programmes for Global South partnerships in higher education and research. OPH. Reports and surveys 2021:15. <https://www.oph.fi/en/statistics-and-publications/publications/benchmarking-study-responsible-funding-programmes-global>
- Uudenlaista yhteistyötä ja kotikansainvälistymistä. Korkeakoulujen henkilöstön kokemukset Erasmus+ -ohjelman vaihtojaksoista. Fakta Express 1A/2021
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Faktaa%20Express%201A_2021_saavutettava.pdf
- Valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta : Vahva ja yhtenäinen EU – kohti kestävämpää Euroopan unionia. Valtioneuvoston julkaisu 2021:4 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-713-3>
- Yhdenvertainen Suomi : Valtioneuvoston toimintaohjelma rasmin torjumiseksi ja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi. Oikeusministeriön julkaisu, Mietintöjä ja lausuntoja 2021:34 https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163577/OM_2021_34_ML.pdf?sequence=1&isAllowed=y

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Meritullinkatu 10
PL 29, 00023 Valtioneuvosto
p. 0295 16001
okm.fi

ISSN 1799-0351 PDF
ISBN 978-952-263-782-6 PDF